

Berlevåg kommune

- Heftig og begeistret -

ØKONOMIPLAN 2020-2023

ÅRSBUDSJETT 2020

Innhold

1.	Forslag til vedtak	2
2.	Rådmannens innledning:.....	3
3.	Status kommunale planer:	5
4.	Målstyring:.....	5
5.	Økonomiplan og budsjettdokument for 2020-2023	7
6.	Økonomisk status:.....	10
7.	Kommunens rammebetingelser:.....	19
8.	Kommunens driftsbudsjett:.....	30
8.1	POLITISK VIRKSOMHET	32
8.2	SENTRALADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER:	33
8.3	KULTUR:.....	36
8.4	OPPVEKST:.....	38
8.5	BARNEVERN:.....	46
8.6	HELSE OG OMSORG:.....	48
8.7	KOMMUNAL ANDEL NAV:	52
8.8	TEKNISK ENHET DRIFT:	54
9.	Kommunens investeringsbudsjett:.....	62
10.	Gjeld, renter og avdrag:.....	65
11.	Økonomisk utvikling i planperioden:.....	67

1. Forslag til vedtak

Det vedlagte forslaget til økonomiplan 2020-2023 fastsettes som det fremgår av eget dokument. Økonomiplan 2020-2023 gir rammer for drift og investeringer i årsbudsjettet for 2020.

Budsjett og økonomiplan 2020-2023 vedtas med de mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som fremgår av budsjettdokumentet.

Rådmannen får fullmakt til å innarbeide de økonomiske konsekvensene av det vedtatte årsbudsjettet i økonomiplanen.

Følgende spesifikke tiltak ligger i tallmaterialet:

Skatteanslaget settes til kr 25 902 000 for hele planperioden. Skattøret for forskuddspliktige settes til 11,1 %.

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2020:

- Eiendomsskatt skrives ut på faste eiendommer i hele Berlevåg kommune, jf. esktl. § 3 bokstav a

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for 2020 settes til 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Satsene differensieres ved at den sats som skal gjelde for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a.

Så fremt reviderte takstvedtekter for eiendomsskatt i Berlevåg kommune vedtas av kommunestyret i dag skal vedtektene gjelde for eiendomsskatteåret 2020, jf. esktl. § 10.

Eiendomsskatten skal betales i to terminer, jf. esktl. § 25. Første termin i mai og andre termin i november.

Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger skal formuesgrunnlag benyttes, jf. esktl. § 8 C-1.

Ordførergodtgjørelsen settes til 90 % av stortingsrepresentantens lønn, jfr. KST vedtak 46/15.

Godtgjørelse for varaordfører settes til 1/12 av ordførergodtgjørelsen og inkluderer tapt arbeidsfortjeneste ved funksjon som ordfører.

Forslag til driftsbudsjett vedtas, jf. økonomisk oversikt drift (§ 5-6)¹ og bevilgningsoversikt drift (§5-4) vedlagt i saksfremlegget, herunder mål og premisser for bevilgningene.

Forslag til investeringsbudsjett vedtas, jf. bevilgningsoversikt investering (§ 5-5) vedlagt i saksfremlegget, herunder mål og premisser for bevilgningene.

Rammen for opptak av lån i planperioden blir:

	2020	2021	2022	2023
Låneopptak	31 100 000			
Løpetid	30 år			

Rådmannen delegeres fullmakt til å ta opp lån og godta rente

¹ Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning (budsjett- og regnskapsforskriften) kapittel 5 i den nye kommuneloven

2. Rådmannens innledning:

Rådmannen legger med dette frem første utkast til årsbudsjett for 2020 samt økonomiplan 2020-2023. Årsbudsjettet utgjør det første året i økonomiplanen.

Budsjettforslaget skal etter planen vedtas endelig av kommunestyret i møte 19. desember 2019. I samsvar med forskrift for årsbudsjett § 3 skal formannskapetets innstilling legges ut til alminnelig ettersyn i minimum 14 dager før kommunestyrets sluttbehandling.

Administrasjonen har jobbet hardt for å få budsjettet i balanse. Prosessen startet i september med en gjennomgang av det konsekvensjusterte budsjettet. I denne runden ble budsjettet korrigert for:

- Lønnsøkning
- Nye pensjonsprognoser fra KLP og SPK
- Eventuelle feilbudsjetteringer
- Forventede inntekter fra kommuneproposisjonen
- Helårseffekter av vedtak
- Prisjusteringer av allerede signerte avtaler

Arbeidet med budsjettet for 2020 har vært krevende. Kommunens utgifter øker, mens inntektene synker. Dette er det naturligvis mange grunner til. Noen kan vi påvirke, mens andre kan vi kun tilpasse oss. Rammeoverføringene fra staten er kommunens viktigste inntektskilde. Overføringene baseres på innbyggertall samt en rekke faktorer knyttet til geografi. Demografien går – dessverre – imot oss. Vi blir stadig færre: flere flytter fra Berlevåg, og barnekullene minsker. Rammeoverføringene vil følgelig fortsette å synke.

Finansutgiftene – renter og avdrag på lån – har fortsatt å vokse grunnet de siste års store investeringer, særlig i skole og basseng. Dette er investeringer Berlevågs befolkning vil nyte godt av i mange år framover, men investeringene har sin pris. Berlevåg er i dag blant landets aller mest belånte kommuner pr innbygger. Innen utgangen av 2020 vil kommunens samlede gjeld utgjøre hele kr. 245 650 925 i absolutte tall, eller kr. 256 000 i brutto lån per innbygger. Dette forutsetter at vi får spillemidler for bassengbygget vårt. I tillegg kommer Berlevåg Havns lån på kr. 91 000 000 ved utgangen av inneværende år. Kommunens utgifter til avdrag og renter er for 2020 budsjettet til 15,2 mill.kr. Dette går hardt utover budsjettet vårt og betyr at kommunen må kutte i tjenestetilbudet. Rådmannen vil derfor mane til den ytterste forsiktighet hva gjelder nye låneopptak.

I budsjettarbeidet har enhetene levert inn behov så vel som en rekke kuttforslag. Kommunens utgifter er, ved siden av finansutgiftene nevnt ovenfor, i første rekke knyttet til lønn til våre litt over hundre ansatte i skole, helse, teknisk og i sentraladministrasjonen. Kuttene søkes gjennomført i stor grad ved å holde stillinger vakante i hele eller deler av budsjettåret 2020. Dette betyr mer jobb for allerede hardt pressede medarbeidere. Rådmannen vil derfor understreke at forventningene til kommunens tilbud, fra politikere så vel som befolkningen generelt, med fordel kan reduseres: kommunen kan ikke fortsette å leve over evne.

En slik tilnærming er mulig på kort sikt – for å få et budsjett i balanse – men på lengre sikt må kommunen se både på hvilke tjenester kommunen skal tilby og hvordan tjenesteproduksjonen skal foregå. Satt opp mot hva som regnes som «objektive» utgiftsbehov bruker Berlevåg langt mer enn nødvendig. Dette gjelder særlig områdene oppvekst, helse og omsorg, samt i noe mindre grad kultur, kirke og samferdsel. Man må kunne diskutere hva som er «objektive» utgiftsbehov ytterst på Varangerhalvøya, men også på antall ansatte per pasient og elev skårer Berlevåg høyt. På sikt bør vi, og må vi, gjøre flere tjenester med en mindre arbeidsstokk, ikke minst fordi befolkningsstatistikken forteller

om en stadig større andel eldre innbyggere i uproduktiv alder. Administrasjonen vil derfor i 2020 gå grundig gjennom strukturelle sider ved driften vår med et særlig blikk rettet på produktivitet og effektivitet. Kommunesektorens organisasjon – KS – vil bistå oss i dette arbeidet. Rådmannen vil understreke at vi ikke er i en slik situasjon at vi må si opp ansatte.

Detaljer om budsjett og tiltak framkommer senere i dokumentet. Noe fortjener imidlertid å nevnes allerede her.

Oppvekst har gjort en stor jobb med kompetanseheving og etterutdanning. Berlevåg skole har allerede en svært kompetent lærerstand, og fra og med november 2019 er Berlevåg deltaker i RSK Øst-Finnmark, et interkommunalt samarbeid som skal ivareta utviklingen av barnehagene og skolene i vår del av fylket. Kompetanseheving skal således komme i stand gjennom felles løft. Berlevåg skole har stadig færre elever. Arbeidet med å slå sammen trinnene vil fortsette i 2020. På sikt vil skolen gjøres til en såkalt få-trinns skole.

Teknisk jobber videre med bygging av bassenget. Prosjektet har blitt noe forsinket grunnet forhold langt utenfor vår kontroll, men vi ser fram til et ferdig bygg innen sommeren 2020. Kommunen vil invitere lag og foreninger til å delta i driften av bassenget. Teknisk jobber også med å få på plass nytt kunstgress på fotballbanen, og fornying av vann- og avløpsledninger fortsetter. På administrativt nivå vil nye risiko- og omsorgsplaner være et prioritert område.

Helse og omsorg har på tampen av 2019 på plass et nytt og etterlengtet tilbud om dialysebehandling i Berlevåg. Dialysepasienter vil heretter slippe strevsomme reiser til, og lange opphold i, Kirkenes. Tilbudet er kommet i stand gjennom et samarbeid mellom Berlevåg kommune og Finnmarksykehuset. Fra og med budsjettåret 2020 er kommunen pliktig å tilby ergoterapeut- og psykologtjenester. Helse og omsorg jobber videre med utvikling av velferdsteknologi. Dette vil kunne gi eldre og pleietrengende muligheten til å bo hjemme så lenge som mulig – noe de fleste vil foretrekke, og som dessuten er besparende for kommunen. Berlevåg helsesenter begynner å merkes av tidens tann, og i løpet av 2020 vil en mulighetsstudie gjennomføres for å se på hvilke alternativer vi har for utbygging/ombygging/nybygging av helsesenteret.

Sentraladministrasjonen er for tiden underbemannet men holder hjulene like fullt i gang. Frivilligsentralen er nå operativ i rådhuset, men vi ønsker på sikt en mer synlig plassering. Ungdomsklubben vil flytte til det nye aktivitetshuset som også huser bassenget, straks dette er ferdig. Av faste aktiviteter i samfunnshuset gjenstår da kun Berlevåg kino med visninger hver søndag. Kommunen oppfordrer til innspill om hvordan vi best kan utnytte de muligheter som vårt store og flotte samfunnshus byr på.

Flere av kommunens avdelinger er med i det store arbeidet med en ny kommuneplan. Samfunnsdelen, som beskriver Berlevågs utvikling fram mot 2030, vil ventelig vedtas i løpet av året, og arbeidet vil fortsette med det som kalles arealdelen.

For å sikre innbyggere må kommunen ikke bare ha et tilfredsstillende tjenestetilbud. Kommunen må sørge for at innbyggerne trives i Berlevåg og at utenforstående vil ønske å flytte til Berlevåg. Et rikt kultur- og fritidstilbud er viktig for bolysten, men interessante og varierte arbeidsplasser er definitivt det som må på plass for å gjøre Berlevåg attraktiv. Arbeidet med vår hydrogensatsing vil i 2020 intensiveres med en ny næringsutvikler på plass i rådmannens stab. Produksjon vil igangsettes på hydrogenfabrikken i løpet av vårhalvåret, og kommunen har store forventninger til at dette vil gi en positiv dominoeffekt for vårt lille samfunn. Arbeidet med Raggiovidda 2 vil parallelt igangsettes. Dette vil doble strømproduksjonen på Raggio, og i anleggsperioden vil vi ha mange nye, om enn midlertidige, innbyggere. Dette gir ringeffekter som hele samfunnet vil nyte godt av. Eiendomsskatten fra Raggio 2 er stipulert til rundt 3 millioner kroner som kommunen kan legge til sitt budsjett fra og med 2021. Dette framkommer i økonomiplanen.

Et budsjett vil alltid ha noen usikkerhetsmomenter. I en liten kommune som Berlevåg vil selv en pasient ekstra eller to færre barn i barnehagen kunne gi store utslag. For å gjøre kommunen i stand til å betjene uforutsette utgifter må kommunen derfor årlig sette av midler til fond – altså at kommunen må drifte med et overskudd. En sunn kommuneøkonomi tilsier at netto årlig driftsresultat bør ligge på 1,75 prosent. Budsjettforslaget for 2020 er i balanse, men netto driftsresultat er beregnet til kun 0,2 prosent. Over tid er dette ikke bærekraftig, men vi forventer større inntekter i 2021, både fordi finansutgiftene vil avta noe, og at den nye vindmølleparken Raggo 2 vil gi økt eiendomsskatt. Som nevnt ovenfor vil kommunen på nyåret se nærmere på struktur og drift med henblikk på bedre utnyttning av tilgjengelige ressurser. Berlevåg kommune skal være en effektivt drevet kommune.

Rådmannen vil benytte anledningen til å takke alle ansatte i Berlevåg kommune for en fabelaktig innsats i året som snart er omme.

3. Status kommunale planer:

Planlegging i kommunen styres etter et sett av planer – et planhierarki. Øverst står *kommuneplanen*, som skal være kommunens viktigste strategiske dokument. Denne sier noe om hva man ønsker i et langt perspektiv, normalt for ti-tolv år framover. Kommuneplanen deles i en samfunnsdel, som i prosaform beskriver ønskede utviklingstrekk, og en arealdel, som bestemmer arealbruken i kommunen. Dette arbeidet er igangsatt, og samfunnsdelen vil vedtas i løpet av 2020. Under kommuneplanen ligger en rekke *kommunedelplaner*, som tar for seg mer konkrete delområder (arealer) eller sektorer. Dernest følger *økonomiplanen*, som dekker de nærmeste fire år. Denne rulleres hvert år og legges ved *årsbudsjettet*, som skal beskrive hvordan konkrete mål skal oppnås på kort sikt. Etter årsavslutning legger rådmannen fram *årsregnskapet* som forteller hva kommunen faktisk har oppnådd.

4. Målstyring:

Kommunestyret vedtok våren 2018 et nytt målkart for rådmannen. Målkartet er delt inn i langsiktige mål, med en tidsramme som grovt vil tilsvarende denne økonomiplanen, og kortsiktige mål for budsjettåret 2019. For 2020 er det så langt ikke utarbeidet kortsiktige mål, men de langsiktige står fortsatt: (1) Barn og unge først – de er vår viktigste ressurs; (2) skape nye lønnsomme arbeidsplasser for kommunen; (3) økonomisk styring for å utvikle og gi gode tjenester; samt (4) utvikle en sterk felles *vi kan*-kultur

Målene som kommunestyret har satt gir en viktig pekepinn for administrasjonens videre arbeid, og reflekteres i flere av de prioriteringene som allerede er gjort eller er i ferd med å implementeres. Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av målene.

Barn og unge først – de er vår viktigste ressurs. Trivsel, oppvekst og kvalitet i utdanningen er sentrale delmål her. Vår fortsatt nye skolebygning var et viktig bidrag for å legge vilkårene til rette i utdanningen. Skolen gjennomfører nå tiltak for å bedre *kvaliteten* i undervisningen. Lærerstanden er kompetent og – etter våre målestokker – stabil. Kommunen har nylig blitt med i *RSK Øst-Finnmark*, et interkommunalt samarbeid som skal ivareta utviklingen av barnehagene og skolene i vår del av fylket. Kommunen har også nylig ansatt en ny losveileder i en treårig prosjektstilling. Slik ønsker kommunen å kunne fange opp og støtte ungdom som faller fra, eller står i fare for å falle fra. Kommunens innbyggere har også fått med seg at bassenget er under bygging. I løpet av 2020 vil det nye flerbruksbygget åpne sine dører, bassenget vil settes i drift og ungdomsklubben flytter inn i nye lokaler.

Skape nye lønnsomme arbeidsplasser for kommunen. Uten tiltrekkende arbeidsplasser vil Berlevåg ikke overleve lenge. Nye næringsveier er avgjørende for å stå rustet for framtida. Parallelt med de store forbedringene som gjennomføres av Berlevåg Havn vil kommunen derfor satse på å utvikle ny industri knyttet til den nye hydrogenfabrikken på Revnes (oppstart og produksjon i løpet av vårhalvåret 2020). Her ser vi for oss flere mulige spin-off-effekter som til sammen vil danne grunnlaget for en hel industripark på Revnes. Turisme er en annen næringsvei kommunen jobber med. Steder som Kirkenes, Tromsø, Saariselkä og andre får en stadig større strøm av turister, særlig fra Asia, og på sikt vil flere av disse også finne veien ut til distriktene – inkludert Berlevåg. Dette gir muligheter for lokale bedriftsetableringer knyttet til overnatting, servering, aktivitetsturisme m.m.

Økonomisk styring for å utvikle og gi gode tjenester. Innovasjon og endringsvilje er viktige stikkord for å møte morgendagens utfordringer. Statlige pålegg og stadig trangere handlingsrom gjør at kommunen må tenke nytt for å levere tilfredsstillende tjenester. Velferdsteknologi og digitalisering er eksempler på tiltak vi vil gjennomføre. Men alle tiltak koster i form av investeringer. Som en liten kommune har Berlevåg få ressurser til rådighet. I 2020 vil kommunen aktivt søke å styrke tjenestesamarbeidet med våre nabokommuner. Ved felles tjenesteproduksjon på utvalgte områder, samt økt bruk av interkommunale faglige nettverk, vil vi kunne styrke egen kompetanse og dessuten stå mindre sårbare. Vi vil derfor mer aktivt søke økonomisk støtte gjennom de mange ulike statlige og fylkeskommunale tilskuddsordningene som eksisterer.

Utvikle en sterk felles vi kan-kultur. Innbyggerne i vår kommune skal oppleve at vi alle er på samme lag, at vi er del av et fellesskap der vi heier på hverandre og ønsker nye og hjemvendte innbyggere velkommen. Dette er viktig for å snu befolkningstendensen. Vi blir pr i dag stadig færre og stadig eldre. På sikt er dette ikke bærekraftig, og en sunn samfunnsutvikling avhenger ikke bare av økonomi – den avhenger også av kultur. Å skape bolyst for den enkelte vil derfor være et viktig mål for kommunens videre arbeid.

5. Økonomiplan og budsjettdokument for 2020-2023

I henhold til kommunelovens § 44 skal kommunen utarbeide et obligatorisk rullerende langtidsbudsjett – en økonomiplan. Fra og med budsjettåret 2020 trer den nye kommuneloven inn. Med denne kommer det også nye økonomibestemmelser.

Økonomiplanen skal vise hvordan kommunale planer skal følges opp, og økonomiplanen kan – og bør – inngå i kommunens handlingsplan etter plan- og bygningsloven.

Formålet med økonomiplan er å angi hvilke utgiftsrammer de ulike kommunale resultatenehetene kan påregne å planlegge innenfor i planperioden. Økonomiplanen skal således være med på å sikre en forutsigbarhet i den kommunale planleggingen.

Det blir strengere krav til inndekking av merforbruk. Hvis kommunen for eksempel får et merforbruk i regnskapet for 2020 så medfører de nye reglene at frie midler på disposisjonsfond må brukes i 2020 for å dekke inn eller redusere merforbruket. Dagens regler gir anledning til å fremføre en inndekning til senere år (2021 eller senere).

NY KOMMUNELOV:

I juni ble den nye kommuneloven vedtatt. Den nye kommuneloven tredde i kraft med konstituering av det nye kommunestyret. Med denne kommer det også nye økonomibestemmelser. Den nye kommuneloven legger sterkere vekt på langsiktig økonomisk handlefrihet, der finansielle måltall er et av verktøyene.

Den nye kommuneloven inneholder blant annet:

- Krav om vedtakelse av økonomireglementet
- Krav om plikt til å fastsette finansielle måltall
- Økonomiplanen skal vise hvordan kommunale planer skal følges opp, og økonomiplanen kan inngå i kommunens handlingsplan etter plan- og bygningsloven.
- Samlet (konsolidert) konsernregnskap for kommunen som juridisk enhet.
- Lovfestet hovedregel om at kommunens drift bare skal finansieres av løpende inntekter
- Lovfestet at det ikke er adgang til å ta opp lån for å finansiere tilskudd til andre rettssubjekters investeringer – med visse unntak
- Merforbruk må dekkes inn umiddelbart så langt det finnes tilgjengelige midler
- Nye regler for beregning av minimumsavdrag på lån
- Vil kunne bety en plikt til å øke låneavdragene
- Fange opp kommuner med økonomisk ubalanse på et tidligere tidspunkt gjennom justering av ROBEK-ordningen
- Lovfeste en aktivitetsplikt for kommuner i ROBEK som skal bidra til at økonomien bringes tilbake i balanse.

Hva medfører dette?

Kommunen må utarbeide et nytt økonomireglement som er i tråd med de nye økonomibestemmelsene. Dette arbeidet starter etter at regnskapet er levert i februar 2020 og vil bli vedtatt av kommunestyret i løpet av første halvår 2020.

Finansielle måltall vil bli lagt fram i forbindelse med økonomiplanen og vedtatt i høst. Det blir strengere krav til inndekking av merforbruk. Hvis kommunen for eksempel får et merforbruk i regnskapet for 2020 så medfører de nye reglene at frie midler på

disposisjonsfond må brukes i 2020 for å dekke inn eller redusere merforbruket. Dagens regler gir anledning til å fremføre en inndekning til senere år (2021 eller senere). Budsjetten og økonomiplan for 2020-2023 må utarbeides etter de nye reglene.

Finansielle måltall:

I følge den nye kommuneloven skal det være økt fokus på langsiktighet i økonomiplanleggingen. Nedenfor er et utdrag av føringene i den nye loven:

§ 14-1: Kommuner og fylkeskommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

§ 14-2: Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi

§ 14-4: Økonomiplan og budsjettet:

De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

§ 14-7: Årsberetningen

Skal redegjøre for om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid (i tillegg til forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen).

Det vil si at formålet med finansielle måltall/handlingsregler er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan- og budsjettprosessen.

Hvilke måltall som skal brukes må vurderes lokalt for hver kommune. Dette må vurderes individuelt ut fra situasjonen kommunen er i, økonomiske utsikter og lokale prioriteringer.

Teknisk beregningsutvalg har anbefalt at en kommune bør ha et netto driftsresultat på 1,75 % prosent over tid, men riksrevisjonen gjennomførte i 2014-2015 en undersøkelse om kommunens låneopptak og gjeldsbelastning, hvor de vektla parameterne netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond.

Riksrevisjonen påpekte i 2015 at kommuner var spesielt utsatt hvis netto driftsresultat var under 2 %, disposisjonsfond lavere enn 5 % og gjeldsgraden var over 75 %.

KØB (kommunaløkonomisk bærekraft) modellen har satt følgende måltall for kommunaløkonomisk bærekraft:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter bør være 2 % eller høyere
- Disposisjonsfondet bør over tid være 8 % av brutto driftsinntekter
- Netto lånegjeld bør ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat viser hva kommunen har igjen etter at drift- og finansutgifter er dekket. Netto driftsresultat er ikke et overskudd, men har til formål å skape handlingsrom og egenkapital til investeringer. Kommunen er da i stand til å møte uforutsette hendelser og skjerme tjenesteleveransen til innbyggerne.

Disposisjonsfondet er kommunens frie oppsparte midler. En kommune trenger reserver for å møte større uforutsette hendelser. Med et disposisjonsfond har kommunen tid til å gjøre nødvendige endringer i driften og sikre en stabil tjenesteleveranse. Disposisjonsfondet kan også brukes til større planlagte tiltak.

Gjeldsgraden viser hvor mye lånegjeld kommunen har i forhold til inntekter. Dersom en kommune har høy gjeld (høy gjeldsgrad), fører dette til høye årlige utgifter til renter og avdrag i lang tid fremover. Det blir dermed mindre penger igjen til tjenesteleveranse og fremtidige investeringer. Handlingsrommet blir dermed mindre.

Kommuneloven stiller ikke nærmere krav til den enkelte kommunes måltall. Kommunen må selv vurdere hvilke måltall det er naturlig å legge til grunn. Dette må vurderes individuelt ut fra situasjonen kommunen er i, økonomiske utsikter og lokale prioriteringer. Det er en underliggende forutsetning at måltallene fastsettes slik at de gjenspeiler hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig utvikling som også gir en økonomisk handlefrihet for kommende generasjoner.

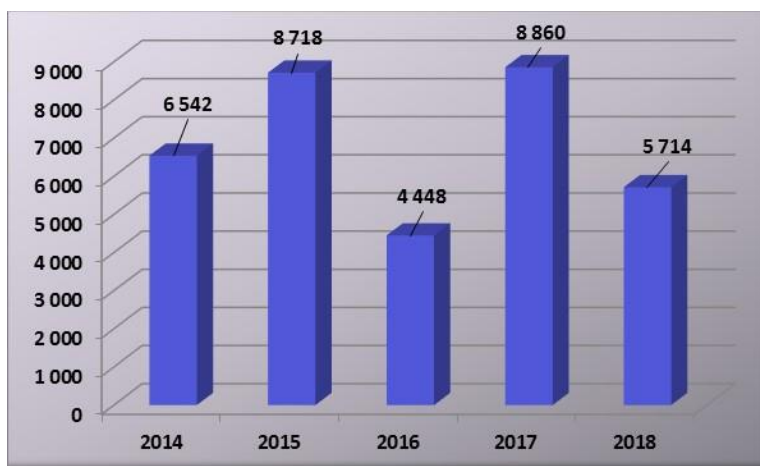
For eksempel vil det anbefalte nivået om et netto driftsresultat på 2 % over tid ikke være egnet som styringsmål for alle kommuner. For kommunene er det ikke et mål i seg selv å oppnå et høyest mulig driftsresultat eller lavest mulig gjeldsgrad. De finansielle måltallene skal fungere som rammer for budsjettarbeidet, men måltallene er ikke bindende for budsjettet. Nedenfor følger de tre måltallene netto driftsresultat, disposisjonsfondets relative størrelse, samt gjeld som prosent av brutto driftsinntekter, med relevante tall for Berlevåg fra 2018-regnskapet samt budsjett for 2019:

1. Netto driftsresultat skal være 2 % av brutto driftsinntekter:
Regnskap 2018: 3,1 % for kommunen og 1,3 % for kommunen inkl. Berlevåg Havn KF
Budsjett 2019: -0,4 % for kommunen
2. Disposisjonsfondet skal over tid være minimum 8 % av brutto driftsinntekter
Regnskap 2018: 10,8 %
Budsjett 2019: 8,1 %
3. Netto lånegjeld bør ikke overstige 80 % av brutto driftsinntekter:
Regnskap 2018: 100,2 % for kommunen
Budsjett 2019: 164,1 % for kommunen

De finansielle måltallene oppsummerer konsekvensene av den driftsprofil det har vært lagt opp til. Høy lånegjeld gjør at netto lånegjeld ligger langt over anbefalt nivå.

6. Økonomisk status:

Berlevåg kommunes regnskap for 2018 viste et udisponert regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 5 714 640,03. I overskuddet var kr 85 335,28 netto premieavvik som ble satt av på pensjonsfond. Kommunen fikk merinntekter på sum rammeoverføring og skatt. Som følge av høy skatteinntang i 2018 ble den løpende rammeoverføringen 2,8 mill. kr. lavere enn budsjettet, men totalt sett på skatt og rammeoverføring ble det en merinntekt på 939 000 sammenlignet med budsjettet. Det skyldes fordelingen av restskjønnsmidlene Fylkesmannen i Finnmark gjorde i november. Berlevåg kommune fikk da utbetalt kr 900 000 i kompensasjon for ressurskrevende brukere over 67 år. I tillegg ble lønn- og pensjonsutgiftene og rente- og avdragsutgiftene lavere enn budsjettet. I budsjettet for 2018 var det beregnet rente- og avdragsutgifter på lån som skulle tas opp våren 2018. Som følge av forsinkelser i bassengprosjektet ble lånet tatt opp først i slutten av oktober, og det ble derfor ikke betalt renter og avdrag på dette lånet i 2018.

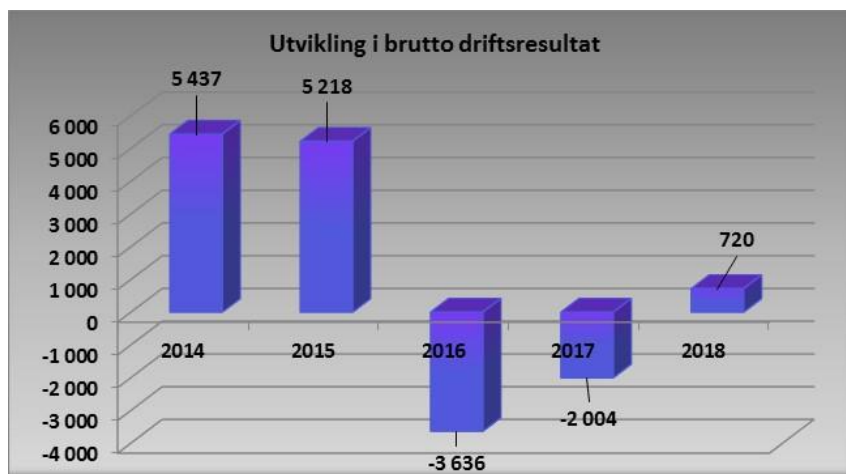
Kommunestyret har ingen under-/overskudd fra tidligere år som skal dekkes inn eller disponeres. Overskuddet for 2018 på kr 5 714 640,03 ble av kommunestyret i juni, sak 28/19, vedtatt å disponeres slik:

DISPONERING AV ÅRSOVERSKUDD 2018	
Avsetning til pensjonsfond	85 335,28
Barnehagen lønnsmidler	376 000,00
Barnehage - innkjøp tilpasset lekeutstyr	7 000,00
IPAD skole og barnehage	150 000,00
Pleie og omsorg - kjøp av tjenester fra Aleris	3 334 000,00
Pleie og omsorg - innkjøp utstyr til kjøkkenet	80 000,00
Berlevåg Menighet - arbeidstimer	12 000,00
Norsk folkehjelp avd BVG - materiellstøtte	40 000,00
Egenandel dagsturhytte - Grønneset inne i straumen	40 000,00
Avsetning til Disposisjonsfond	1 590 304,75
SUM FORDELT	5 714 640,03

Utvikling i brutto driftsresultat:

Brutto driftsresultat fremkommer som alle inntekter minus alle driftsutgifter (inkludert avskrivninger), men før finansutgifter/inntekter. Brutto driftsresultat gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer samt evne til å avsette midler til senere års bruk.

Figuren nedenfor viser at kommunens brutto driftsresultat for 2018 var, etter et par år med negativt resultat, blitt positivt igjen. Det vil si at kommunen klarte å dekke de løpende utgiftene med den løpende inntekten i 2018.

Ved utgangen av 2018 var brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter 0,5 %. I KOSTRA nøkkeltallene som blir lagt ut av SSB er tallene for Berlevåg Havn KF summert med. Nøkkeltallet blir da -1,0 %.

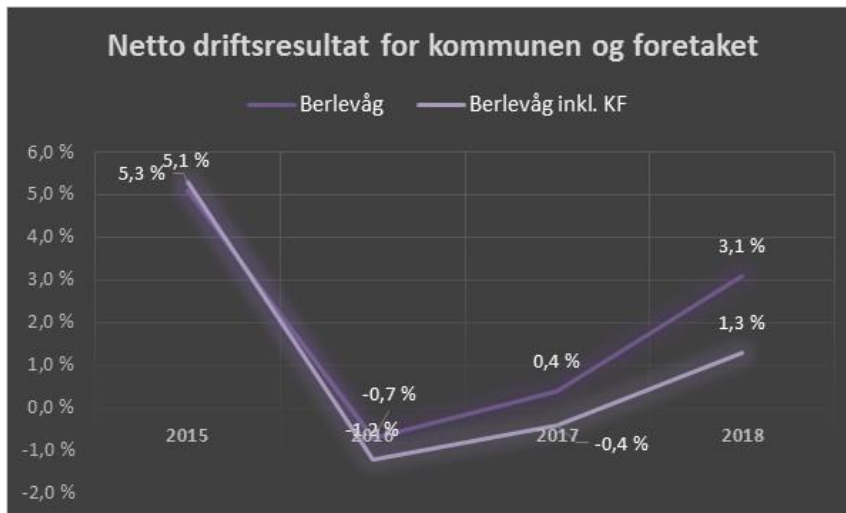
Brøtt dr.res i % av brutto dr.innt	2015	2016	2017	2018
Berlevåg	4,2 %	-2,9 %	-1,5 %	0,5 %
Berlevåg Havn KF	10,7 %	0,8 %	5,4 %	-4,8 %
Berlevåg inkl. KF	4,5 %	-2,6 %	-0,6 %	-1,0 %
Kostragruppe 6	0,9 %	1,9 %	1,0 %	2,0 %
Finnmark	3,5 %	4,4 %	2,3 %	3,9 %

Av tabellen fremgår det at resultatet for Berlevåg i 2018 er bedre enn de to forutgående år, men fremdeles svakere enn snittet for fylket og kostragruppe 6.

Netto driftsresultat:

Netto driftsresultat blir sett på som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og er dermed et uttrykk for kommunens økonomiske handlefrihet. Teknisk beregningsutvalg anbefaler at netto driftsresultat over tid bør ligge på 1,75 % av brutto driftsinntekter for å ha en sunn kommuneøkonomi. Netto driftsresultat ble kr 4,3 mill. i 2018, tilsvarende 3,1 % av driftsinntektene. Dette er over det anbefalte minimumsnivå, og en bedring fra de to forutgående år.

I Kostra nøkkeltallene som legges ut av SSB er tallene fra regnskapet til Berlevåg Havn KF summert med kommunens. Nedenfor vises utviklingen av netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter for kommunen alene og kommunen inkludert foretaket.

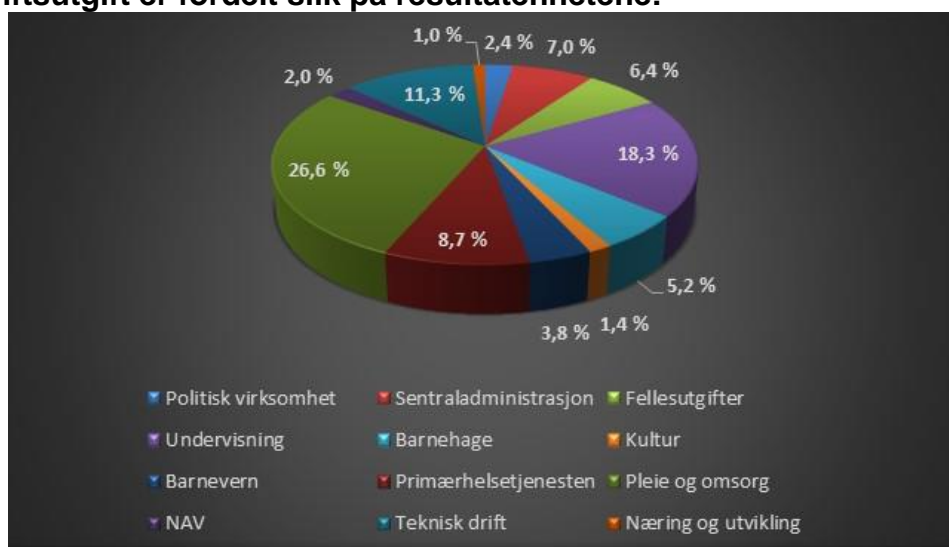

Tabellen nedenfor viser netto driftsresultat for kun kommunen, for foretaket og summen av kommunen og foretaket sammenlignet med Kostragruppe 6 og Finnmark:

Resultatgrad	2015	2016	2017	2018
Berlevåg	5,1 %	-0,7 %	0,4 %	3,1 %
Berlevåg Havn KF	9,5 %	-7,8 %	0,5 %	-12,2 %
Berlevåg inkl. KF	5,3 %	-1,2 %	-0,4 %	1,3 %
Kostragruppe 6	0,7 %	1,8 %	3,0 %	3,4 %
Finnmark	3,0 %	3,3 %	2,0 %	3,1 %

Av tabellen fremgår det at resultatet for Berlevåg i 2018 var vesentlig bedre enn de to forutgående år, men fremdeles svakere enn for snittet av fylket og kostragruppe 6. Ser man på resultatgraden for kommunen og foretaket samlet er resultatet betydelig lavere. Foretaket hadde et negativt netto driftsresultat på kr 2,3 mill. som trekker ned kommunens resultat.

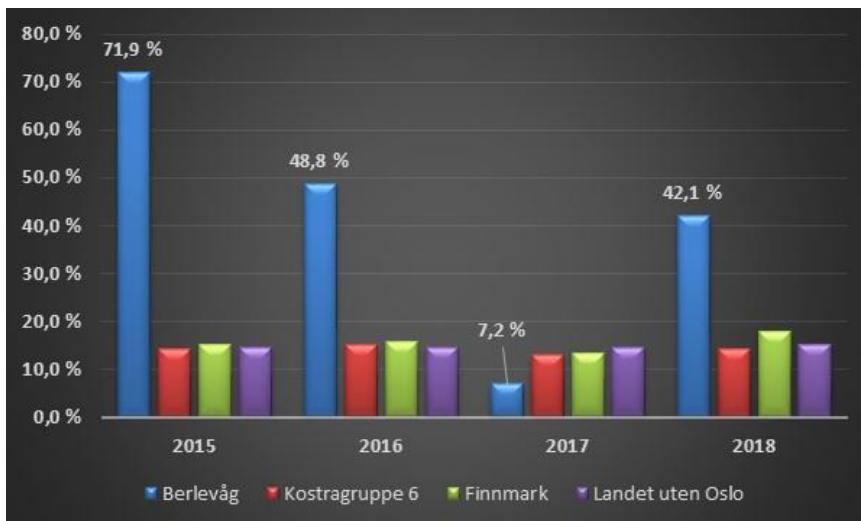
Netto driftsutgift er fordelt slik på resultatenehetene:

Alle resultatenehetene uten teknisk, sentraladministrasjon og politisk virksomhet hadde en økning i rammen fra 2017 til 2018. Størst økning var det i Pleie og omsorg og barnevern.

Utvikling i investeringsutgift:

Figuren nedenfor viser at det har vært en økning i brutto investeringsutgift i prosent av driftsinntektene fra 2017 til 2018. Økningen kommer av store investeringer både i kommunen og foretaket i 2018. Nøkkeltallet kan antyde noe om fremtidig belastning på driftsbudsjettet gjennom avdrag og renter, for den delen av investeringene som er lånefinansiert.

Sammenlignet med finnmarkskommunene, kostragruppe 6 og landsgjennomsnittet ligger Berlevåg høyt i brutto investeringsutgifter.

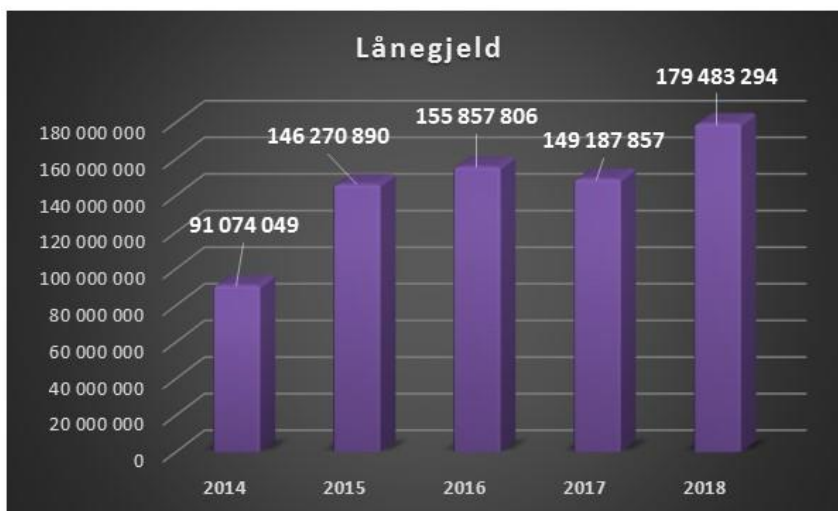
Kommunens lånegjeld:

Langsiktig gjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelsene) var ved utgangen av 2018 på kr 179,5 mill. Det er en økning på kr 30,3 mill. sammenlignet med 2017.

Av den langsiktige gjelden er kr 4,9 mill. lån fra Husbanken som kommunen har lånt ut videre som startlån. Ubrukte lånemidler ved utgangen av 2018 var totalt kr 24,9 mill. Av dette er kr 425 096 lånemidler som skal lånes ut som startlån.

I tillegg til lån i finansinstitusjoner har kommunen pensjonsforpliktelser til KLP og SPK på kr 198,5 mill. Det er en økning på kr 4,7 mill. sammenlignet med 2017.

Figuren nedenfor viser utviklingen i lånegjeld de siste fem årene:

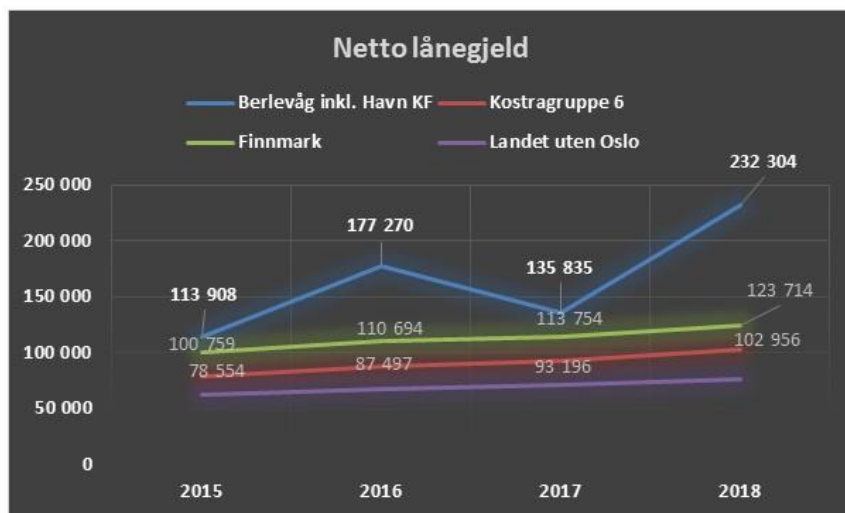

Berlevåg kommune er også ansvarlig for lånene i Berlevåg Havn KF. Ved utgangen av 2018 hadde foretaket en lånegjeld på kr 95,2 mill. Berlevåg kommune har også kausjonsansvar for det ene lånet, på kr 46 mill., som foretaket tok opp i 2018.

Figuren viser at sammenlignet med kostragruppe 6, finnmarkskommunene og landet uten Oslo har Berlevåg meget høy lånegjeld.

Som følge av dette er lånegjeld per innbygger veldig høy sammenlignet med både kostragruppe 6 og finnmarkskommunene.

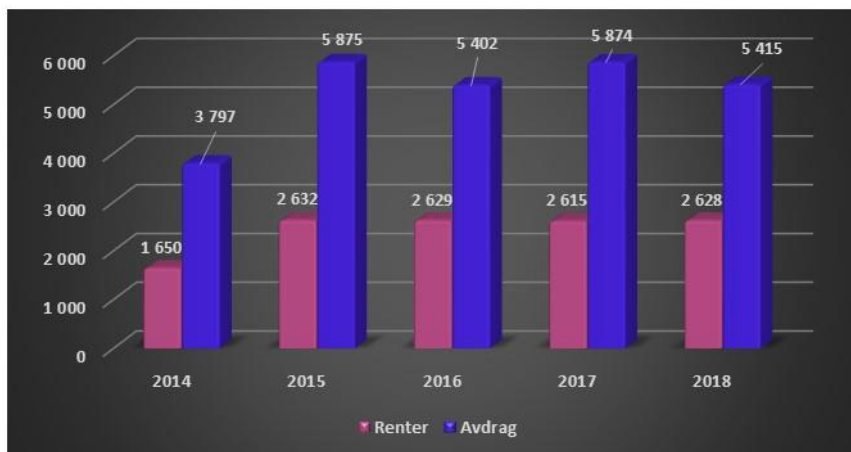
Foreløpig i 2019 er det tatt opp lån på 63 850 000 til å finansiere investeringsprosjekter. Dette medfører at lånegjeld per innbygger vil øke ytterligere.

Den høye gjelden fører til høye årlige utgifter til renter og avdrag i lang tid fremover. Det blir dermed mindre penger igjen til tjenesteleveranse og fremtidig investeringer.

Utvikling i renter og avdrag:

Det har vært en liten nedgang i avdragsbelastningen i 2018. Nedgangen skyldes dels at kommunen har betalt ekstraordinært ned på lån de to forutgående årene, samt at det vedtatte låneopptaket for 2018 ble, på grunn av forsinkelser i bassengprosjektet, tatt opp først i slutten av oktober. Det var i opprinnelig budsjett satt av midler til å dekke et avdrag pluss renter for låneopptaket på kr 35,8 mill. Avdragsbelastningen på dette lånet er derfor først i 2019.

Figuren nedenfor viser utviklingen i rente- og avdragsutgiftene som er ført i driftsregnskapet de siste fem årene:

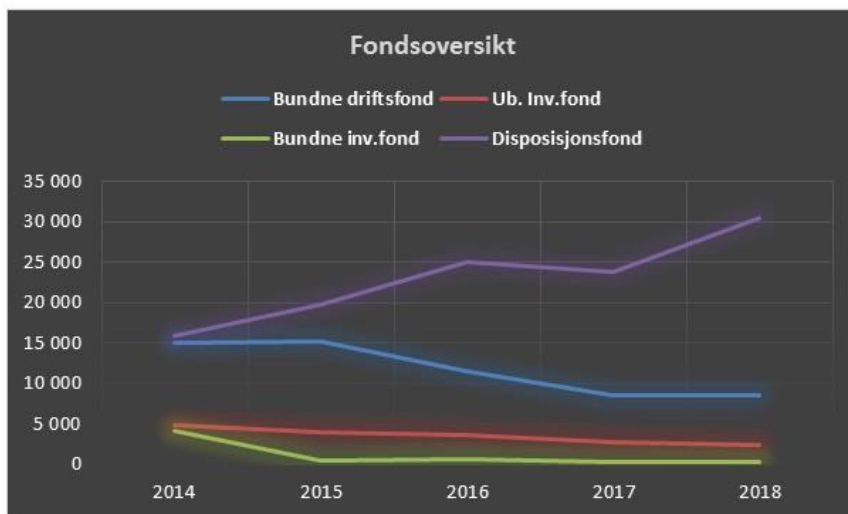

I 2018 ble det betalt ca. kr 8 mill. i renter og avdrag på lån i driftsregnskapet. I tillegg ble det betalt kr 670 000 i ordinære avdrag på startlånene, samt at det ble betalt ekstraordinært avdrag på et lån på kr 478 000 i investeringsregnskapet.

Kommunens andel med lån på fast rente ved utgangen av 2018 var 35,8 %, og resterende 64,2 % hadde flytende rente.

Fondsmidler

Kommunen har fire forskjellige typer fondsmidler. Figuren nedenfor viser utviklingen i de forskjellige fondene de siste fem årene:

Bundne driftsfond:

Bundne driftsfond består av eksterne midler som er øremerket bestemte formål. Det vil si at det er midler som ikke står til kommunestyrets disposisjon. Bundne driftsfond er redusert med kr 71 000 fra 2017 til 2018.

Kommunen fikk i slutten av 2018 tildelt kr 1,5 mill. fra fylkeskommunen til næringsfondet.

Ubundne investeringsfond:

Midlene på ubundne investeringsfond kan kun brukes i investeringsregnskapet. I 2018 ble det brukt kr 434 000 av fondet til å finansiere egenkapitaltilskuddet til KLP.

Bundne investeringsfond:

Bundne investeringsfond kan kun brukes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Fondet er redusert med kr 15 000 i 2018. Det ble brukt til å dekke avdraget på startlån.

Disposisjonsfond:

Disposisjonsfond er midler som kommunestyret disponerer, og som kan benyttes både i drifts- og investeringsregnskapet. Disposisjonsfond består av følgende fond:

Disposisjonsfond	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Disposisjonsfond	10 555 085	4 986 935	8 073 532
Fond Aktivt Uteliv	20 000	20 000	20 000
Fond AMU	38 476	38 476	52 676
Fond Eldreomsorg	91 998	91 998	121 998
Utviklingsfond	1 640 517	1 234 689	1 097 708
Kulturfond	220 000	20 000	90 000
Egenkapitalfond	212 121	738 045	1 097 577
Pensjonsfond	15 189 909	15 058 375	14 430 028
Lysløype Skihytta	76 477	76 477	76 477
Flyktningetjeneste	1 565 608	1 565 608	
Voksenopplæringsmidler	750 000		
SUM DISP.FOND	30 360 191	23 830 603	25 059 996

Kommunens disposisjonsfond blir høyt som følge av pensjonsfondet. Selve disposisjonsfondet var per 31.12.2018 på kr 10,5 mill. Det ble i 2018 brukt kr 2,2 mill. av disposisjonsfondet i drifts- og investeringsregnskapet, mens det ble avsatt kr 8,7 mill.

Kommunens disposisjonsfond var 18,8 % av brutto driftsinntekter ved utgangen av 2018. Det er en økning fra 2017.

Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	2015	2016	2017	2018
Berlevåg inkl. pensjonfond	15,8 %	18,2 %	17,3 %	18,8 %
Berlevåg ekskl. pensjonfond	6,1 %	8,4 %	6,4 %	10,8 %
Kostragruppe 6	6,7 %	8,8 %	10,0 %	11,3 %
Finnmark	4,3 %	5,2 %	6,1 %	6,8 %

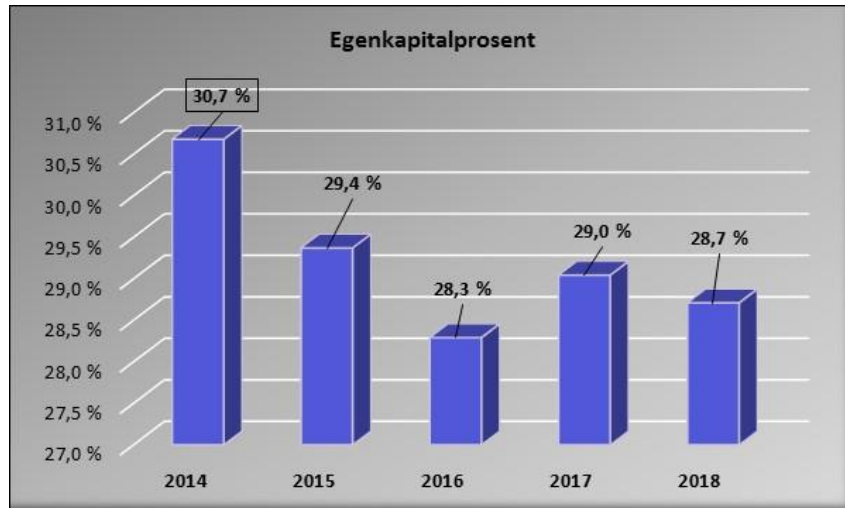
Sammenlignet med Kostra-gruppe 6 og finnmarkskommunene er tallet for Berlevåg høyt. Årsaken er pensjonsfondet som er et fond som skal brukes til å regulere premieavvik.

Det er ikke knyttet likviditet (penger) til dette fondet. Ved å trekke ut pensjonsfondet utgjør disposisjonsfondet 10,8 % av driftsinntektene. Berlevåg ligger da litt under kostragruppe 6, men over snittet i Finnmark.

Soliditet:

Egenkapitalprosent:

Soliditeten sier noe om kommunens evne til å tåle tap. Dette måles ofte med en egenkapitalprosent som gir informasjon om hvor stor andel som er finansiert med egenkapital. Det vil si at jo større egenkapitalprosenten er, jo bedre er soliditeten.

Etter at det var en jevn nedgang i egenkapitalprosenten i perioden 2014 til 2016, var det en liten økning i 2017, for deretter å gå litt ned igjen i 2018. Økning i lånegjelden er årsaken til reduksjonen i egenkapitalprosenten.

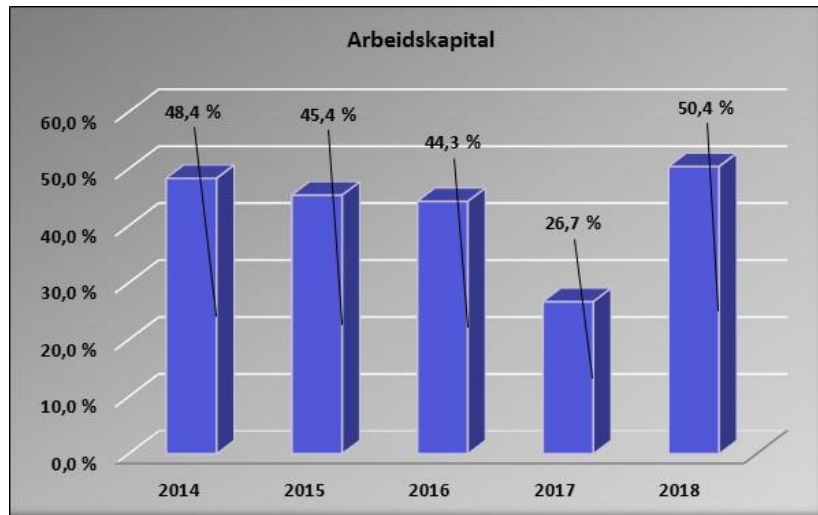
Likviditet:

Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av driftsinntekter:

Arbeidskapitalen er lik omløpsmidler (eksklusiv premieavvik) fratrukket kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen omfatter bankinnskudd, verdipapirer (aksjer, sertifikater og liknende) og kortsiktige fordringer, fratrukket leverandørgjeld og kassakredittlån. Premieavvik er regnskapsteknisk definert under kortsiktige fordringer/gjeld, men er egentlig bare en periodiseringspost. Premieavviket er derfor trukket fra for å få et bedre mål på likviditeten.

Arbeidskapitalen benyttes for å angi likviditet, og sier noe om kommunens evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Arbeidskapitalen bør være positiv, og normtall for tilfredsstillende arbeidskapital er at den bør utgjøre 10 – 15 % av driftsinntektene.

Det har vært en økning i arbeidskapitalen fra 2017 til 2018. Årsaken er at det ble tatt opp lån på slutten av året både i kommunen og Berlevåg Havn KF.

Arbeidskapitalen eksklusiv premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter var ved utgangen av året på 50,4 %. SSB henter da tall fra både kommunens, foretakets og IKS regnskap. Det er økning på 23,7 % fra 2017 til 2018. En av årsaken til økningen er at foretakets regnskapstall ikke var levert innen fristen til SSB i 2017, og dermed ikke er med i beregning av nøkkeltallet i 2017. En annen årsak er låneopptakene som ble gjort i slutten av 2018 både i kommunen og foretaket.

Arbeidskapital	2015	2016	2017	2018
Berlevåg inkl KF	45,4 %	44,3 %	26,7 %	50,4 %
Kostragruppe 6	27,3 %	29,6 %	27,4 %	29,0 %
Finnmark	16,4 %	19,4 %	19,1 %	19,9 %
Landet uten Oslo	19,0 %	20,9 %	21,7 %	21,0 %

Sammenlignet med både kostragruppe 6, finnmarkskommune og landsgjennomsnittet ligger Berlevåg høyt.

7. Kommunens rammebetingelser:

Ved utarbeidelse av økonomiplan er styringssignaler i Statsbudsjettet lagt til grunn. Styringssignaler som vurderes og legges til grunn gjelder lønns- og prisvekst, forventet utvikling i skatteinntekter og rammetilskudd.

Kommuner finansieres i hovedsak av skatteinntekter, rammeoverføringer og gebyrinntekter (brukerbetaling). Skatteinntektene og rammetilskudd fra staten omtales som frie midler, ettersom kommunene selv kan disponere disse midlene fritt så lenge lovpålagte oppgaver gjennomføres på en forsvarlig måte.

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på ca. 1,3 mrd.kr., dette tilsvarer en realvekst på 0,3 %. I kommuneproposisjonen 2020 som kom i mai 2019, ble det lagt opp til en vekst i de frie inntektene for kommunene på mellom 1,0 og 2,0 mrd. kr. Veksten som det legges opp til i statsbudsjettet for 2020 er dermed i nedre intervall av dette.

Den foreslåtte veksten i frie inntekter i 2020 på ca. 1,3 mrd. kr er regnet fra anslått inntektsnivå for 2019 i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2019 blir inntektsveksten fra 2019 til 2020 lavere, siden nivået som veksten regnes fra er betydelig oppjustert sammenlignet med nivået i RNB 2019.

Realveksten regnet fra RNB 2019 er 0,3 % mens realvekst fra anslag på regnskap 2019 er -0,9 %.

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skatteyttere som tilfaller kommunesektoren.

I kommuneproposisjonen 2020 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre minst 40 % av de samlede inntektene. For å nå dette målet foreslås den kommunale skattøren for 2020 redusert med 0,45 prosentpoeng til 11,1 %.

Aktuelle saker med betydning for kommunen:

Finansiering av lærenormen (tidlig innsats):

Høsten 2018 og i 2019 var kompensasjonen til kommuner for innføringen av lærenormen øremerket. I 2020 legger regjeringen opp til at midler til tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsett på 1.-10. trinn innlemmes i rammetilskuddet til kommunene.

I følge tilskuddsbrev fra Utdanningsdirektoratet vil Berlevåg kommune motta kr 226 365 i øremerket tilskudd i 2019.

I oversikten over korreksjoner gjort i rammeoverføringen, så er rammen til kommunen justert med kr 145 000 for tidlig innsats i skolen. Det er en nedgang på kr 81 365 fra 2020. Fra 2021 blir midlene fordelt etter delkostnadsnøkkel for grunnskole.

Overføring av skatteoppkrevingen:

I budsjettforslaget fra Finansdepartementet foreslås det å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten med virkning fra 1. juni 2020. Forslaget begrunnes med at formålet er å styrke arbeidsgiverkontrollen og skjerpe kampen mot arbeidslivskriminalitet og svart økonomi. Selve skatteoppkrevingen vil bli utført på 40 steder der det allerede er

skattekontor. Som følge av dette blir rammeoverføringen til Berlevåg redusert med kr 142 000 i 2020.

Toppfinansieringsordning for ressurskrevende tjenester:

Det har vært en svært sterk vekst i ordningen for ressurskrevende tjenester siden den ble innført i 2004. På grunn av den sterke veksten i ordningen de siste årene, foreslås en innstramning ved å øke innslagspunktet med kr 50 000 utover lønnsveksten.

Det nye innslagspunktet blir da kr 1 361 000. Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 %.

Frivillighetssentraler:

De øremerkede midlene til frivillighetssentraler ble overført fra Kulturdepartementets budsjett til rammetilskuddet i 2017. Det ble varslet at midlene skulle gis særskilt fordeling i fire år. Bevilgningen økte i forbindelse med innlemmingen i 2017, og den ble ytterligere økt i 2018 og 2019. I 2020 er midler til frivilligsentral lagt inn i rammen med kr 427 000. Fra 2021 er det lagt inn i rammeoverføringen.

Utenfor overgangsordningen	2019	2020	2021	2022	2023
Uttrekk differensiert arbeidsgiveravgift					
Innlemming øremerket tilskudd økt lærertetthet/tidlig innsats		149	149	149	149
Helsestasjon og skolehelsetjenesten	111	117	117	117	117
Kompensasjon endring reglverk eiendomsskatt prod.utstyr		110	165	220	275
Korreksjon barnevern - uttrekk Oslo					
Frivilligsentraler		427			

Øremerkede tilskudd:

I 2020 innlemmes totalt 14 øremerkede tilskudd i rammetilskuddet til kommunene.

Regjeringen har i statsbudsjettet for 2020 forestått å avvikle en rekke øremerkede tilskudd og innlemme disse i rammetilskuddet til kommunene. For Berlevåg kommune blir følgende tilskudd innlemmet/avviklet i rammeoverføringene:

- Innlemming av tilskudd til rekruttering av psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, kr 47 000 er lagt inn i rammetilskuddet. Kommunen fikk øremerket tilskudd til dette i 2017 på kr 50 000.
- Innlemming av tilskudd til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens med kr 81 000. I 2019 har kommunen mottatt kr 772 700 i øremerket tilskudd til dette formålet.
- Innlemming av tilskudd til habilitering og rehabilitering med kr 19 000. Kommunen mottok i 2017 kr 100 000 i øremerket tilskudd til dette formålet.
- Justering for statlige/private skoler, økning i elevtall. Der har kommunen fått et trekk i rammen med kr 38 000
- Justering for etablering og tilpasning av bolig blir innlemmet med kr 110 000. I 2019 har kommunen mottatt til sammen kr 150 000 til etablering og tilpasning fra Husbanken. Disse midlene forsvinner fra 2020, og kommunen må derfor sette av egne midler til dette formålet.
- Justering for økt foreldrebetaling i barnehage fra 1.8.2019 med helårseffekt i 2020. Her har kommunen fått et trekk i rammen med kr 18 000.

Skjønnsmidler 2020:

Skjønnsrammen til Fylkesmannen i Troms og Finnmark ble samlet redusert i 2020 med kr. 7,5 mill.

Innenfor basisrammen i 2020 skal fylkesmannsembetene i sin fordeling av skjønnsstilskuddet prioritere kommuner som slår seg sammen og som på grunn av sammenslåingen får utilsiktede virkninger i inntektssystemet.

2020 blir første året hvor alle skjønnsmidlene til kommunene i Troms og Finnmark fordeles i en felles prosess. Fylkesmannen har valgt å legge stor vekt på historikk for ikke å få så brå endringer fra år til år. Det er også lagt vekt på samferdselsutfordringer og tapte inntekter som følge av befolkningsnedgang. Utfordringer som følge av særlig ressurskrevende tjenester er ikke en del av basisskjønnsvurderingene, men vil vurderes i tilbakeholdt skjønn.

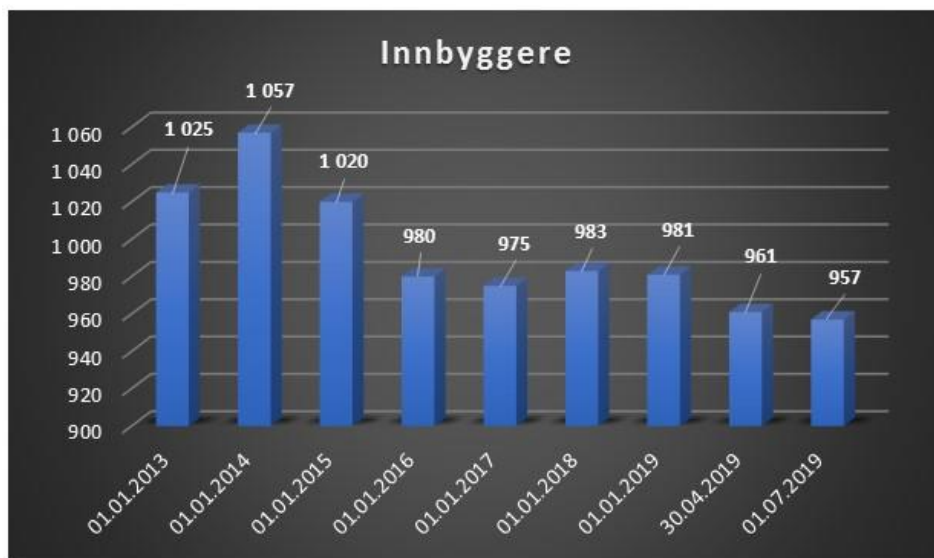
Berlevåg kommune vil i 2020 motta kr 1 060 000 i ordinært skjønn. Det er en reduksjon på kr 520 000 fra 2019.

Utvikling i folketallet:

I forslaget til statsbudsjettet kommer Berlevåg kommune dårlig ut med en reell nedgang i rammeoverføringen på 1,8 %. Hovedårsaken er nedgangen i folketallet.

Folketallet er den viktigste faktoren i beregningen av rammeoverføringer. Nedgang i folketall fører til kutt i rammeoverføringer som igjen fører til at det er vanskeligere for kommunen å ha samme nivå på tjenestetilbudet.

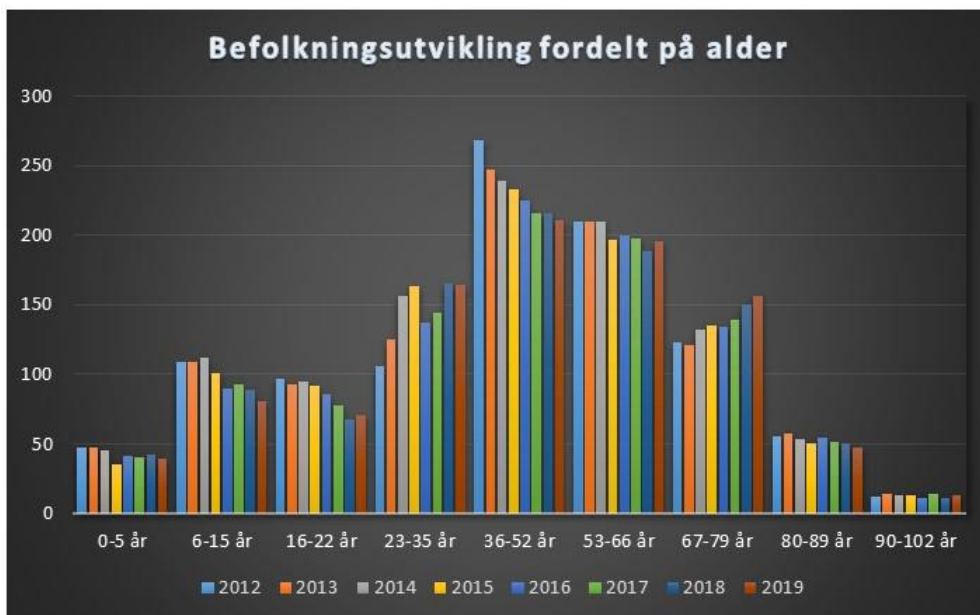
Berlevåg kommune har de siste årene hatt nedgang i folketallet:

Pr 1. juli 2019 var innbyggertallet 957 innbyggere.

Demografien viser at det blir stadig færre barn/unge. I perioden 2015 til 2019 har det vært en nedgang i aldersgruppen 0-15 år med 15 innbyggere, mens det i aldersgruppen 16-22 år har vært en nedgang på 21 innbyggere.

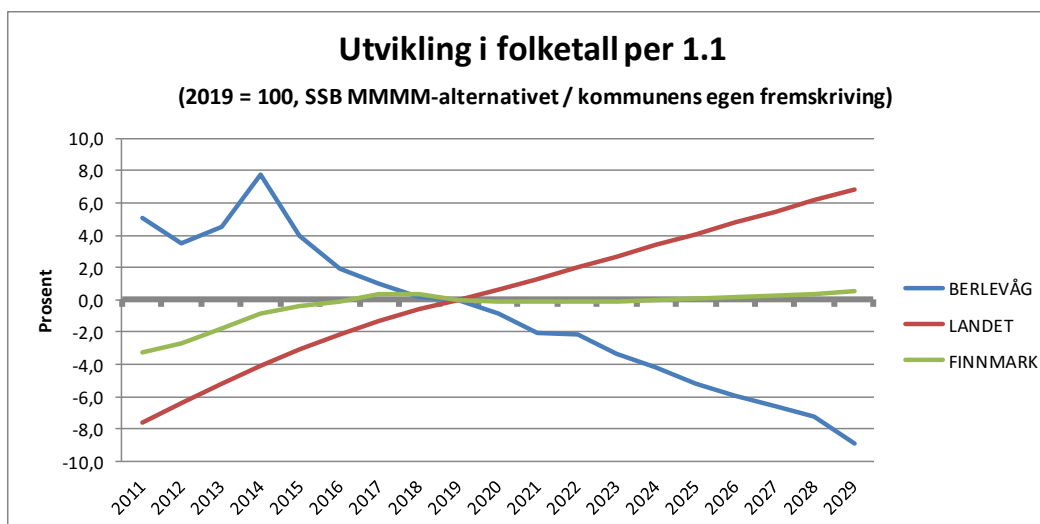
Figuren nedenfor viser utviklingen i folketallet fordelt på de ulike aldersgruppene:

Utviklingen i innbyggertallet påvirker inntektssiden (skatt og rammetilskudd), samt utgiftssiden gjennom hvilke tjenestetilbud kommunen bør prioritere i framtiden.

KS har utarbeidet en regnearkmodell for demografianslag for den enkelte kommune². I modellen får kommunen et beregnet anslag for hva befolkningsframskrivninger vil kunne komme til å bety for kommunens brutto utgiftsbehov til sentrale velferdstjenester som grunnskole, barnehage og pleie og omsorgstjenester.

Modellen er primært laget for å vise forventede utviklingstrekk for brutto utgiftsbehov framover. Ser man på tabellen som ble lagt ut i april i år, er prognosen for folketallsutviklingen slik:

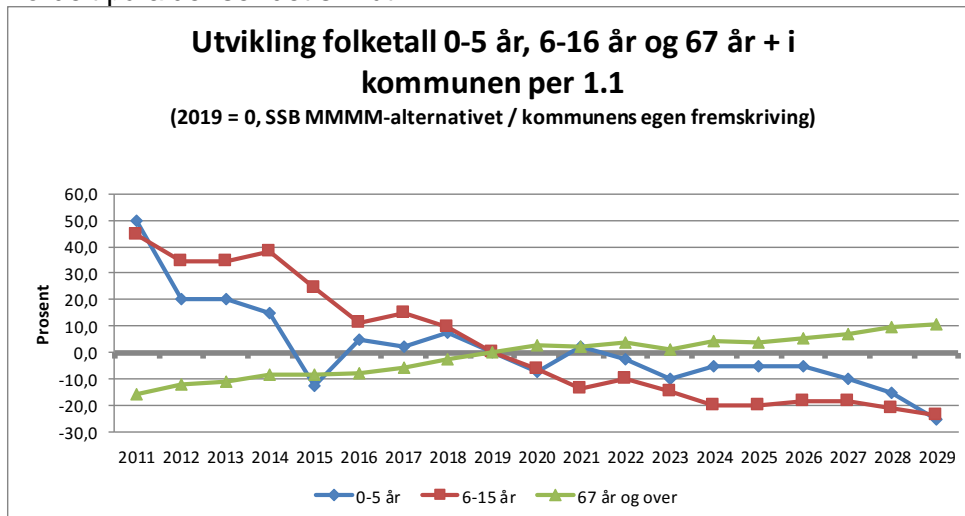
Kilde: KS

I følge en middels framskriving, der innbyggertallet var basert på folketallet per 1.1.2019 som var 981 innbyggere, ville Berlevåg hatt 973 innbyggere per 1.1.2020 og 894 innbyggere i 2029. Per 1. juli 2019 var folketallet 957 innbyggere. I følge framskrivingstabellen til SSB

² Modellen er basert på Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi metodikk og forutsetninger, der landsanslaget er dekomponert ned på den enkelte kommune.

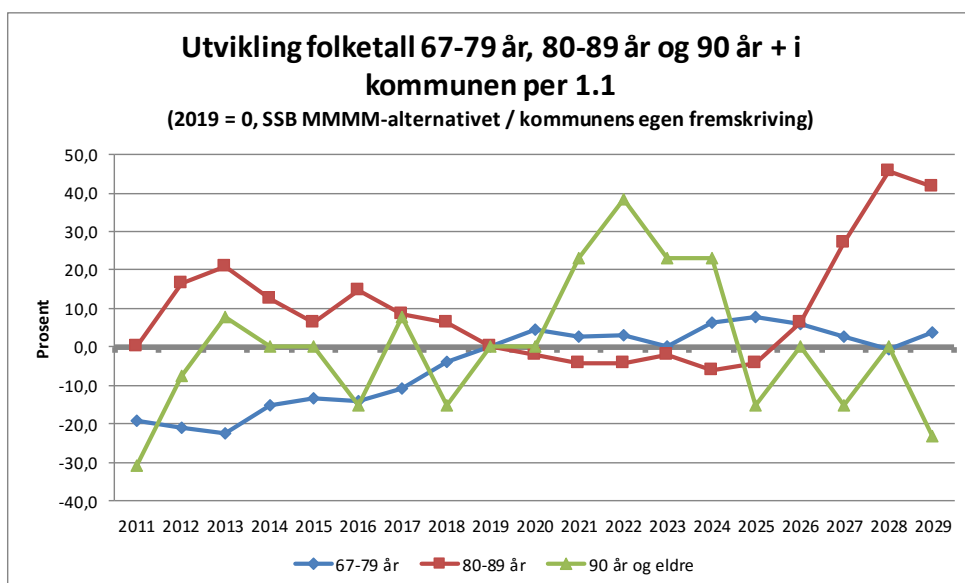
er det ikke så lavt innbyggertall før i 2023. Det vil si at folketallet går raskere ned enn SSBs framskrivningstabell viser.

Fordelt på alder ser det slik ut:

Kilde: KS

Framskrivningstabellen viser samme trend som i perioden 2015 – 2019 med mest nedgang i aldersgruppen 0-16 år.

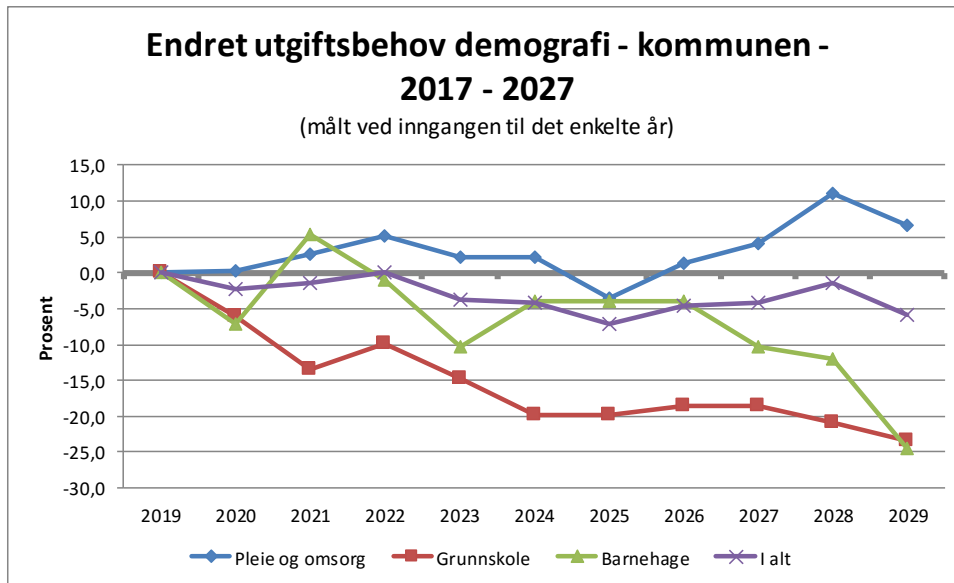
Kilde: KS

Figuren viser at det er kun i aldersgruppen 80-89 år kommunen vil ha vekst.

Skal man følge framskrivningstabellen må vi forberede oss på et budsjett hvor mer ressurser må prioriteres på helse- og omsorgstjenestene, og mindre på skole og barnehage. Årsaken er øning antall eldre, og stadig færre barn. Handlingsrommet for oss for fremtiden krever prioriteringer.

Dette kommer også fram i neste tabell som viser endret utgiftsbehov etter endring i demografien.

Skatt og rammetilskudd i planperioden:

Utvikling i de frie inntektene:

tall i 1000	Regnskap					Budsjett
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skatt	20 462	20 445	22 785	25 243	26 464	23 878
Rammetilskudd	63 234	62 624	62 225	63 564	63 175	64 843
Sum frie inntekter	83 696	83 069	85 010	88 807	89 639	88 721

Figuren viser at det har vært en liten økning i rammeoverføringer. Økningen fra 2017 til 2018 skyldes i hovedsak at kommunene fikk beholde merinntekten på skatteinngangen det året. Denne ekstra skatteinngangen ble ikke videreført.

Selv om det har vært en liten økning i skatt- og rammeoverføring, har det på grunn av økningene i lønns- og prisnivå, demografi og pensjonskostnader, totalt sett vært en reell nedgang i overføringer.

Kommunen bruker prognosemodellen som er utarbeidet av KS til å beregne rammeoverføringene i planperioden. Prognosemodellen er oppdatert etter at statsbudsjettet ble lagt fram 7. oktober.

- Økonomiplan 2020-2023 for Berlevåg kommune -

BERLEVÅG	Inngang!A1	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BERLEVÅG	5440						
(år 2020-prisnivå i perioden 2021-2023)		PROGNOSE					
1000 kr		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		23 441	24 240	24 005	23 968	23 957	23 947
Utgiftsutjevningen		14 012	13 166	14 755	14 745	14 742	14 739
Overgangsordning - INGAR		719	961	-15	-43	-38	-33
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)		103	111	804	432	487	542
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		7 936	8 092	8 326	8 258	8 258	8 258
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg		12 005	12 341	12 724	12 724	12 724	12 724
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		-	-	-	-	-	-
Regionsentertilskudd		-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd		-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn		1 800	1 580	1 060	1 060	1 060	1 060
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing		-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn KMD inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendoms skatt produksjonsutstyr		125	54	-	-	-	-
Budsjettvedtak Stortinget - saldering budsjett 2019		-	-38	-	-	-	-
RNB 2019 - endringer i rammetilskudd		-	16	-	-	-	-
Stortinget saldering budsjett 2018		3	-	-	-	-	-
RNB 2018 og Nysaldering 2018		19	-	-	-	-	-
Sum rammetilsk uten inntektsutj		60 163	60 524	61 659	61 143	61 190	61 237
Netto inntektsutjevning		2 112	3 212	3 624	3 624	3 624	3 624
Sum rammetilskudd		62 275	63 736	65 283	64 767	64 814	64 861
Rammetilskudd - endring i %			2,3	2,4	-0,8	0,1	0,1
Skatt på formue og inntekt		26 464	26 139	25 902	25 902	25 902	25 902
Skatteinntekter - endring i %			-1,23	-0,91	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendoms skatt)		-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)		88 739	89 900	91 200	90 700	90 700	90 800

Regionalpolitiske tilskudd prisjusteres, med unntak av Regionsentertilskuddet.

En mindre del av innbyggertilskuddet er gitt en særskilt fordeling. For Berlevåg gjelder dette bl.a. fordeling til helsestasjon og skolehelsetjeneste, kompensasjon for endringer i regelverket for eiendomsskatt, innlemming av tilskudd til økt lærertetthet og frivilligsentral. Innbyggertilskuddet blir, etter at disse er trukket fra, fordelt som et likt beløp per innbygger til alle kommunene. Det er innbyggertallet per 1. juli 2019 som er lagt til grunn. Innbyggertilskudd per innbygger for 2020 er kr 25 083.

Deretter skjer det en omfordeling mellom kommunene på grunn av utgiftsutjevningen, korreksjonsordninger for elever i statlige og private skoler, inntektsgarantiordningen (INGAR). Videre korrigeres innbyggertilskuddet for inntektsutjevningen.

Forskjellene mellom landets kommuner er til dels store når det gjelder kostnadsstruktur, demografiske sammensetninger m.m. Både etterspørselen etter kommunale tjenester og kostnadene ved tjenesteytingen vil derfor variere mellom kommunene. Målet med utgiftsutjevningen er å fange opp slike variasjoner. En tar fra de relativt sett lettdrevne kommunene og gir til de relativt sett tungdrevne.

Inntektsgarantitilskudd (INGAR) er en overgangsordning som skal gi en mer helhetlig skjerming mot plutselig svikt i rammetilskuddet. Det vil si at det sikrer at alle kommuner har en vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste, som er mer enn 400 kroner per innbygger under beregnet vekst på landsbasis. Det gjøres ingen endringer i denne ordningen i 2020.

Nord-Norges-tilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel. Tilskuddet beregnes på grunnlag av en sats per innbygger. Til grunn for beregningen ligger befolkningstall per 1. januar året før budsjettåret, dvs. at for 2020 er folketallet per 1. januar 2019 benyttet. Sats

per innbygger for finnmarkskommunene er for 2020 kr 8 487 per innbygger. Det er en økning på kr 255 per innbygger sammenlignet med 2019.

Småkommunetilskuddet blir gitt til kommuner med færre enn 3 200 innbyggere. I tillegg må kommunen ha hatt en gjennomsnittlig skatteinntekt de tre siste årene som er lavere enn landsgjennomsnittet. Satsen for småkommunetillegget er prisjustert.

Eiendomsskatt:

Fra 2020 reduseres maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig fra 7 ‰ til 5 ‰. Regjeringen tar sikte på å redusere maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig fra 5 ‰ til 4 ‰ fra 2021.

Skattegrunnlaget for boligeiendom verdsettes ved bruk av formuesgrunnlag, mens skattegrunnlaget for fritidseiendom fastsettes gjennom lokal taksering.

I budsjettet for 2019 ble satsen for eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer økt fra 2 ‰ til 3 ‰. Det ble gjort for å dempe noe av nedgangen som kommer når reduksjonsfaktoren på 30 % blir innført på både boliger og fritidsboliger fra 2020.

I tillegg til økningen fra 2 ‰ til 3 ‰ på boligeiendommer, ble formuesverdien på boliger for 2019 i Berlevåg økt betraktelig. Denne oversikten var ikke tilgjengelig da budsjettet ble vedtatt i høst. Formuesverdien fastsettes årlig og baseres på statistikk på omsatte boliger fra SSB. Datagrunnlaget for beregningen er alle boliger omsatt på finn.no i en bestemt tidsperiode i ulike avgrensede regioner, og det tas utgangspunktet i boligtype, areal beliggenhet og alder. Formuesverdien vil således endres fra år til år avhengig av endringen i det generelle prisnivået på boliger.

På grunn av dette er det vanskelig å forutse hva grunnlaget for beregning av boligverdien blir i 2020. Det er i budsjettforslaget forutsatt at formuesgrunnlaget er uendret.

Stortinget vedtok at verk og bruk fra 2019 skulle defineres og takseres som næringsseiendommer. Som følge av dette ble de som tidligere ble definert som verk og bruk taksert som næringsseiendommer i januar 2019. Unntaket fra dette er vannkraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og petroleumsanlegg. Da budsjettet ble vedtatt i desember var det ikke klart hvilke konsekvenser omtakseringen ville ha for inntektene. I og med at størstedelen av inntekten fra verk og bruk kommer fra vind- og vannkraft, så var det kun inntekter telenett som ble redusert. De andre bedriftene ble taksert som næring.

tall i 1000	Regnskap		Budsjett			
	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Konto*						
187401 - Eiendomsskatt Verk og bruk	-5 252	-5 320	-5 252	-6 252	-6 252	-6 252
187402 - Eiendomsskatt Næring	-880	-300	-880	-880	-880	-880
187403 - Eiendomsskatt Landbruk	-3		-3	-3	-3	-3
187501 - Eiendomsskatt boliger	-1 220	-511	-1 098	-1 098	-1 098	-1 098
187502 - Eiendomsskatt Fritid	-284	-189	-198	-198	-198	-198
SUM EIENDOMSSKATT	-7 639	-6 320	-7 431	-8 431	-8 431	-8 431

Reduksjonsfaktoren på boliger utgjør en nedgang i eiendomsskatt, forutsatt samme beregningsgrunnlag på ca. kr. 122 000, mens for fritidsboliger blir det en nedgang i eiendomsskatt på ca. kr 85 000, totalt en reduksjon i inntektene på ca. kr 207 000.

Dersom man øker eiendomsskatten fra 3 promille til 4 promille vil det gi en økning i inntekten på ca. kr. 225 000. I budsjettforslaget er eiendomsskatten holdt uendret på 3 promille fra

2019. Fra 2021 er eiendomsskatten økt med kr 1 mill. som følge av de nye møllene. Denne inntekten kan bli høyere og vil justeres når kommunen har fått beregningsgrunnlaget.

Lønns- og prisvekst og endringer i pensjonsutgifter

Lønns- og prisveksten fra 2019 til 2020 anslås til 3,1 %. Lønnsvekstgrunnlaget er på 3,6 %, og fra 2019 til 2020 har regjeringen lagt til grunn en forventet prisvekst på 1,9 %.

Det er kun innarbeidet prisvekst for 2020 på de største avtalene kommunen har. Utover det er det ikke gitt kompensasjon for utgiftsvekst for enhetene per år i planperioden, altså en reell innstramming.

Premieprognose 2020:

Fra 01.01.2020 blir det innført nye regler for offentlig tjenesteproduksjon, som et ledd i tilpassing til pensjonsreformen. Det medfører at alle aktive medlemmer født etter 1962 vil få opptjening etter nytt vedtatt regelverk for alderspensjon og AFP.

De samlede kostnader som følge av endringer vil ikke øke over tid, men en omlegging vil trolig medføre en økning pensjonspremien en periode fra 2020, som følge av regelverket.

Endringer i regelverket har flere konsekvenser både for aktive medlemmer (født etter 1962) og for arbeidsgiver, som i hovedsak finansierer pensjonsgodet.

Endringene vil for de fleste kommuner føre til lavere krav til premiereserve (pensjonsfond). I følge KLP vil dette medføre frigjorte midler som trolig vil bli tilført kommunens premiefond, i større eller mindre grad. Tilførsel til premiefond vil kunne skje først i 2021 og vil med andre ord ikke få likviditetskonsekvenser for 2020.

Når det gjelder netto pensjonskostnad³ vil endring i regelverk for alderspensjon og AFP ha som konsekvens, lavere regnskapsmessig netto pensjonskostnad for de fleste kommuner i 2020. Dette vil for mange kommuner også medføre lavere samla pensjonskostnad i 2020 på tross av økte amortiseringskostnader (målt mot 2019).

I tillegg til pensjonspremie betaler kommunene en reguleringspremie. Reguleringspremien skal dekke økte pensjonsforpliktelser som følge av lønnsvekst og økning i folketrygdens grunnbeløp. Reguleringspremien er forventa å bli svakt høyere i 2020 enn i 2019. Prognosen fra KLP er basert på en forventet lønnsvekst på 3,5 %.

---

³ Det som blir bokført i driftsregnskapet

Andre inntekter:

Aksjeutbytte:

Aksjeutbyttet fra Varanger Kraft ligger inne i budsjettforslaget med 2,1 mill. kr. per år i planperioden.

Husleie:

Berlevåg kommune har hatt økte utgifter i forbindelse med vedlikehold, strøm og kommunale avgifter på de kommunale utleieboligene og omsorgsboligene. Vi har derfor hatt en gjennomgang av husleiesatsene hvor vi har lagt inn forslag til økning iht. dagens prisnivå på utleieboliger.

Eksisterende leiekontrakter vil ikke bli berørt av de nye satsene, men de som ikke har årlig indeksregulering i dag (rom og leiligheter på helsesenteret) vil fra 01.01.2020 indeksreguleres årlig. Husleien reguleres hvert år pr 01.03 jf. SSBs konsumprisindeks med tilbakevirkende kraft fra 01.01. Dette er praksis på husleiesatsene som i dag reguleres årlig hos oss.

Alle nye husleieforhold fra dags dato skal tegnes med ny pris iht. de nye husleiesatsene.

Gebyrer for tjenester etter plan- og bygningsloven

Berlevåg kommune kjøper byggesaksbehandling, tilsyn og behandling av delings- og dispensasjonssaker hos Tana kommune. For tjenesten betalte Berlevåg kommune kr 200 000 i 2019. Gebyrene for byggesaker kan beregnes til selvkost, men da kommunen har relativt få saker i løpet av året ville det blitt relativt høye gebyrsatser for innbyggerne. Kommunen dekker derfor deler av kostnadene med saksbehandlingen for å stimulere til økt byggeaktivitet. Det er lagt inn forslag på en økning på gebyrene for arbeider etter plan- og bygningsloven fra 2019 til 2020 på 2%.

Gebyrer for tjenester etter matrikkelloven

Berlevåg kommune kjøper oppmåling og matrikkelføring av delingssaker hos et konsultentselskap. Ved bestilling av oppdrag prøver vi å samle flere saker for å få reisekostnadene ned. Tidligere ble reisekostnadene fordelt på hver enkelt sak, men da vil innbyggerne betale ulikt for samme tjenesten avhengig av hvor mange saker kommunen har på tidspunktet oppmålingsingeniøren kommer. Reisekostnadene er derfor inkludert i gebyrsatsene. Gebyrene for oppmåling og matrikkelføring kan beregnes til selvkost, men da blir gebyrsatsene relativt høye for innbyggerne. Kommunen dekker derfor deler av kostnadene for å stimulere til økt byggeaktivitet. Det er lagt inn forslag på en økning på gebyrene for arbeider etter matrikkelloven fra 2019 til 2020 på 2%.

Priser på tomter

Det er lagt inn forslag på å øke prisene på feste og kjøp av boligtomter tilsvarende prisene FeFo har for boligtomter i Berlevåg. Videre er det lagt inn forslag om å øke prisene på feste og kjøp av næringstomter. Vi har tidligere hatt dobbelpris på næringstomter i forhold til boligtomter og jeg har derfor lagt meg på det nivået.

Videre skal det jobbes med å se på eksisterende festekontrakter for å se om det er mulig å regulere prisene opp mot dagens prisnivå på tomter.

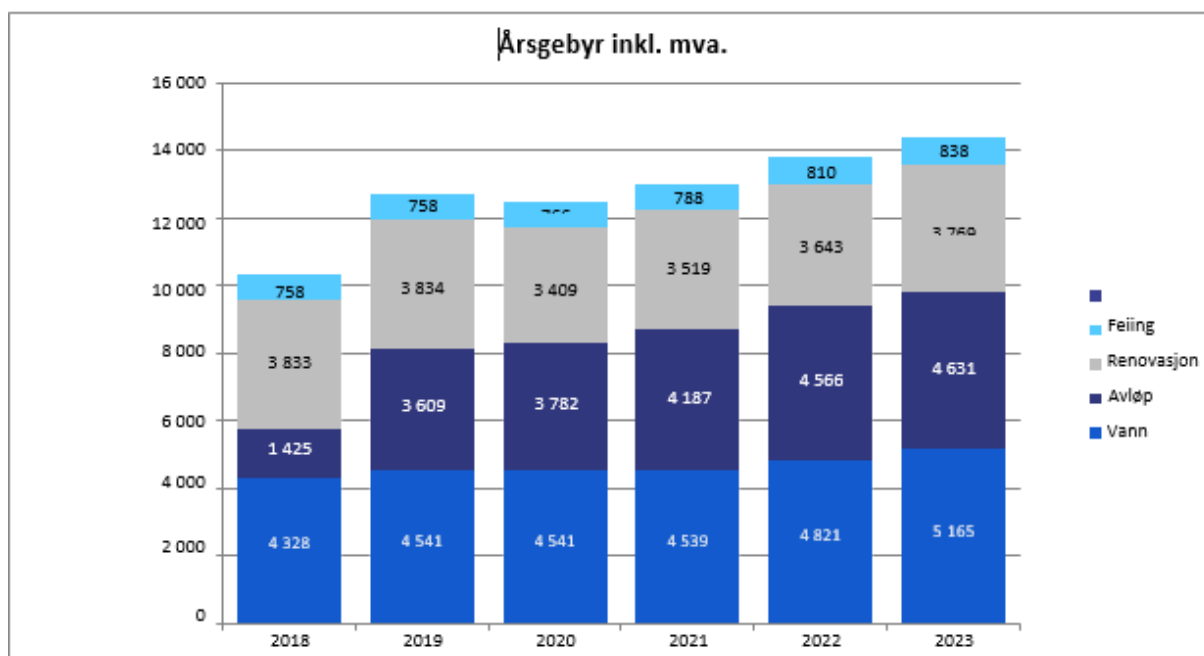
Gebyrutvikling vann, avløp, renovasjon og feiing:

Det er lagt inn planlagte investeringer for vann og avløp for 2020 og 2021. I 2020 er det budsjettert med reovering og flytting av vannverket i Berlevåg, asfaltering av gatene Parkplassen, Granbakken og Stensbakken som ble berørt av vann- og avløpsprosjektene

i 2018 og 2019, en del små utbedringer av avløp i Berlevåg, et teknisk bygg hvor vann- og avløp er beregnet til å ta en del av kostnadene, samt sanering av vann- og avløp i Fiskeværsveien i Kongsfjord.

Fra 2019 til 2020 foreslås en samlet gebyrreduksjon på rundt -2 %, hvor avløp øker mest med 5 %. Renovasjon reduseres mest med 11 %. I perioden 2018 til 2023 øker samlet gebyr med kr 4 059, fra kr 10 344 i 2018 til kr 14 403 i 2023. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 7 %. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Omregningsfaktoren fra BRA til m³ er høy i forhold til Norsk Vanns anbefalinger. Vi anbefaler derfor å redusere denne gradvis fremover. Den ble i 2019 redusert fra 2,5 til 2,3. I 2020 legges det til grunn at den blir redusert fra 2,3 til 2,1. Dette gjelder både vann og avløp. Som følger av at noen abonnenter har fått vannmåler har stipulert forbruk blitt redusert. Med en såpass høy omregningsfaktor vil et skifte fra stipulert til målt forbruk kunne gjøre store utslag på inntekstnivået på vann og avløp til kommunen

Endring i årsgebyr fra året før	2020	2021	2022	2023
Vann	0,0 %	-0,0 %	6,2 %	7,1 %
Avløp	4,8 %	10,7 %	9,1 %	1,4 %
Renovasjon	-11,1 %	3,2 %	3,5 %	3,5 %
Feiing	1,1 %	2,8 %	2,9 %	3,4 %
Samlet endring	-1,9 %	4,3 %	6,2 %	4,1 %

Berlevåg kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Flere detaljer om VAR beregningene blir vedlagt som et eget budsjettnotat til saken.

8. Kommunens driftsbudsjett:

Økonomibestemmelsene i kommuneloven bygger på prinsippet om at løpende utgifter skal finansieres av løpende inntekter. Hensynet bak denne grensdragningen er at kommuner ikke skal legge seg på et høyere aktivitetsnivå i den løpende driften enn det som kan finansieres av løpende inntekter. Det vil si at sum driftsutgifter bør være lavere enn sum driftsinntekter slik at kommunen får et positivt driftsresultat.

Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden

Første arbeidsmøte i formannskapet var mandag 28. oktober 2019. Da ble følgende driftstiltak lagt fram:

FORMANNSKAPET 28. OKTOBER 2019	2020	2021	2022	2023
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	1 110 242	1 454 172	1 530 183	1 607 189
Totale driftskostnader fra inv.budsjett	1 036 664	1 794 725	1 768 808	1 742 893
Valgte driftstiltak	-2 029 709	-3 248 897	-3 298 991	-3 350 082
Over-/underskudd budsjettversjon	117 197	0	0	0
POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	-94 000	-74 000	-74 000	-74 000
12 - Generell reduksjon driftsposter	-94 000	-74 000	-74 000	-74 000
FELLESUTGIFTER	96 000	96 000	96 000	96 000
1360 - Tilskudd til etablering og tilpasning	96 000	96 000	96 000	96 000
OPPVEKST	-737 927	-1 965 319	-2 003 382	-2 042 201
2 - Generell reduksjon driftsposter 10 %	-92 300	-92 300	-92 300	-92 300
2100 - Kommunal andel RSK Øst-Finnmark	30 000	30 000	30 000	30 000
2211 - Reduksjon 100 % lærerstilling og 30 % assistentstilling	-368 246	-904 948	-923 048	-941 508
2211 - Reduksjon 100 % lærerstilling	-307 381	-749 742	-764 738	-780 032
2300 - Stillingsreduksjon barnehage	0	-248 329	-253 296	-258 361
BARNEVERN	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
35 - Barnevern	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
HELSE OG OMSORG	-489 000	-489 000	-489 000	-489 000
3 - Generell reduksjon driftsposter	-489 000	-489 000	-489 000	-489 000
NAV	-190 000	-190 000	-190 000	-190 000
35 - NAV Reduksjon påkrevde 10 %	-190 000	-190 000	-190 000	-190 000
TEKNISK ENHET DRIFT	-589 782	-601 578	-613 609	-625 881
4100 - Reduksjon 100 % stilling	-589 782	-601 578	-613 609	-625 881

- Økonomiplan 2020-2023 for Berlevåg kommune -

Etter møtet har det blitt lagt inn flere tiltak. Nedenfor følger oversikt som viser kommunens driftsbudsjett etter nye innmeldte behov:

FORMANNSKAPET 3. desember 2019	2020	2021	2022	2023
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	1 704 072	2 032 339	2 184 353	2 351 504
Totale driftskostnader fra inv.budsjett	1 036 664	1 674 725	1 648 808	1 622 893
Valgte driftstiltak	-2 740 736	-3 707 064	-3 833 161	-3 974 397
Over-/underskudd budsjettversjon	0	0	0	0
POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	-811 609	-469 102	-475 723	-482 479
12 - Generell reduksjon driftsposter	-46 000	-26 000	-26 000	-26 000
1210 - Foreldrepermisjon innsparingstiltak	-329 000			
1230 - Økonomiavdelingen innsparing	-436 609	-443 102	-449 723	-456 479
FELLESUTGIFTER	0	96 000	96 000	96 000
1360 - Tilskudd til etablering og tilpasning		96 000	96 000	96 000
OPPVEKST	-1 855 851	-2 114 465	-2 221 552	-2 343 393
2 - Generell reduksjon driftsposter 10 %	-92 300	-92 300	-92 300	-92 300
2100 - Kommunal andel RSK Øst-Finnmark	30 000	30 000	30 000	30 000
2210 - Oppvekstsjefstilling vakant i 7 mnd	-581 652			
2211 - Besparelse rektorstilling 7 mnd.	-327 179			
2211 - Reduksjon 100 % lærerstilling og 30 % assistentstilling	-331 934	-816 580	-832 913	-849 569
2211 - Reduksjon 80 % lærerstilling	-269 256	-656 751	-669 887	-683 284
2212 - Reduksjon assistentstilling og enquete driftsposter SFO	-64 608	-68 039	-71 628	-75 383
2212 - Økning i brukerbetaling SFO	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
2260 - Gjeninnføre elevkontingent alt. 1	5 000	0	0	0
2260 - Gjeninnføre elevkontingent alt. 2	-20 000	-48 000	-48 000	-48 000
2300 - Stillingsreduksjon barnehage	0	-255 726	-260 841	-266 057
2300 - Reduksjon barnehage 2	-173 922	-177 069	-245 983	-328 800
BARNEVERN	-433 257	-150 000	-150 000	-150 000
35 - Barnevern	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
3220 - Barnevernsstilling vakant i 6 måneder	-283 257			
3220 - Vakttelefon barnevern	-125 000	-125 000	-125 000	-125 000
HELSE OG OMSORG	2 511 419	-13 000	-13 000	-13 000
3 - Generell reduksjon driftsposter	-689 000	-689 000	-689 000	-689 000
3350 - Psykolog	50 000	100 000	100 000	100 000
3360 - Ergoterapeut	50 000	50 000	50 000	50 000
3410 - Nattevakt	1 086 837			
3410 - Kjøp fra andre (private)	1 800 000			
3420 - Redusert refusjon ressurskrevende brukere	526 000	526 000	526 000	526 000
3422 - 50 % stilling vakant i 2020	-312 418			
NAV	-190 000	-190 000	-190 000	-190 000
35 - NAV Reduksjon påkrevde 10 %	-190 000	-190 000	-190 000	-190 000
TEKNISK ENHET DRIFT	-1 223 438	-646 497	-658 886	-671 525
4100 - Reduksjon 100 % stilling	-607 350	-619 497	-631 886	-644 525
4101 - Foreldrepermisjon innsparingstiltak	-119 088			
4410 - Effektivisering av kontorarealer	-27 000	-27 000	-27 000	-27 000
4440 - Stenge ned samfunnshuset i 2020	-120 000			
4610 - Reduksjon vedlikhold av veier	-350 000			
RENTER, AVDRAG OG FOND	-738 000	-220 000	-220 000	-220 000
9010 - Eiendomsskatt øke fra 3 promille til 4 promille*)	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000
9200 - Låneopptak 2020, kun et avdrag i 2020	-518 000	0	0	0

Tiltak som ikke er med i rådmannens forslag	2020	2021	2022	2023
1500 - Kirkelig Fellesråd økt tilskudd	150 000	289 000	341 000	367 000

FØLGENDE DETALJER FOR RESULTATENHETENE LIGGER I BUDSJETTFORSLAGET:

8.1 POLITISK VIRKSOMHET

Enheten omfatter kommunestyret, formannskapet, andre folkevalgte organer, ordfører og varaordfører, samt kjøp av tjenester fra revisjon og kontrollutvalget. Det nye kommunestyret vedtok å gjennomføre utvalgsmodellen, noe som medfører økte utgifter (møtehonorer m.m.) samt en større arbeidsmengde for administrasjonen.

Driftsrammer:

Politisk virksomhet	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	2 171 000	2 389 000	2 450 000	2 546 000	2 493 000	2 590 000
Sum inntekter	-25 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Netto utgift	2 146 000	2 384 000	2 445 000	2 541 000	2 488 000	2 585 000

Rammen fordelt på hovedarter:

Politisk virksomhet	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	1 099 000	1 304 000	1 264 000	1 285 000	1 307 000	1 329 000
Kjøp inng tjeneste prod	202 000	315 000	315 000	390 000	315 000	390 000
Kjøp erstatter tjprod	688 000	550 000	826 000	826 000	826 000	826 000
Overføringer	183 000	220 000	45 000	45 000	45 000	45 000
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-25 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum	2 146 000	2 384 000	2 445 000	2 541 000	2 488 000	2 585 000

Annet hvert år budsjetteres det med valg. 2020 er ikke valgår.

Kontingenter er økt med kr 50 000,-, da denne posten har vært underbudsjettet. Kontrollutvalget er også justert opp i forhold til budsjettforslag fra sekretariatet.

I budsjettforslaget er det ikke tatt høyde for møtegodtgjørelse eller tapt arbeidsfortjeneste til hovedutvalgsmedlemmene.

8.2 SENTRALADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER:

Følgende områder ligger under resultatenheten:

Rådmannskontoret, servicekontoret, økonomiavdelingen, IKT, flyktninger
Totalt 8,5 årsverk.

Servicekontoret skal være kommunens førstelinje dit de fleste brukere av kommunale tjenester skal henvende seg. Publikum skal kunne få generell informasjon om de ulike kommunale tjenestene, veiledning ved utfylling av skjemaer, enklere regelbestemt saksbehandling samt tilgang på nødvendige data for å henvise til rett fagperson dersom mer kvalifisert saksbehandling er nødvendig. Servicekontoret skal i prinsippet fungere som et informasjonsnettverk for all kommunal informasjonstjeneste. Herunder inngår utlån av bygninger, internettdrift, kulturarrangementer m.m.

Ved siden av den publikumsrettede virksomheten skal servicekontoret også yte service overfor kommunens øvrige enheter samt overfor politisk nivå. Servicekontoret har ansvar for kommunens sentralarkiv (generelt saksarkiv, personalarkiv og bygningsarkiv). Publikum kan betale kommunale avgifter/gebyrer direkte til kommunen på servicekontoret.

Økonomiavdelingen skal ivareta kommunens oppgaver innen budsjett, regnskap og kommunal innfordring. Videre har avdelingen ansvar for lønnsutbetaling. Økonomiavdelingen skal bistå og gi råd til enhetene i den daglige økonomiforvaltningen, utarbeide månedlige budsjettkontroller og tertialrapporter.

Økonomiavdelingen har også ansvar for regnskapet og lønn til Berlevåg Havn KF og Kirkelig Fellesråd.

IKT-avdelingen leverer primært tjenester internt i organisasjonen med unntak av enkle driftsoppgaver for noen eksterne aktører. Avdelingen skal ha et servicefokus hvor tilgjengelighet og brukertilfredshet er viktige faktorer.

Berlevåg kommune har fått støtte fra Finnmark fylkeskommune til et treårig prosjekt som har som formål å etablere **Berlevåg industripark**. Vår nye prosjektleder tiltrådte 2. desember 2019.

Målsettinger og satsingsområder:

Sentraladministrasjonen jobber videre med modernisering av driften. Digitaliseringen fortsetter, og stadig nye programvarer vil innføres for å effektivisere, samt for å gi innbyggerne et bedre tilbud. Vår hjemmeside skal oppdateres og få et innholdsmessig løft. Kommunen vil også, i samarbeid med KS Konsulent, søke å gjennomføre et lederutviklingsprogram med fokus på produktivitet og effektivitet.

Driftsrammer:

Sentraladministrasjonen	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	11 468 000	11 306 000	9 877 000	10 004 000	10 112 000	10 223 000
Sum inntekter	-5 152 000	-2 258 000	-2 055 000	-1 726 000	-1 726 000	-1 726 000
Netto utgift	6 316 000	9 048 000	7 822 000	8 278 000	8 386 000	8 497 000

Prosjekt Utvikling	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	253 000	0	793 000	806 000	820 000	833 000
Sum inntekter	0	0	-506 000	-519 000	-532 000	-546 000
Netto utgift	253 000	0	287 000	287 000	288 000	287 000

Prosjekt utvikling er kommunens egenandel til prosjektleder for Berlevåg industripark.

Rammen fordelt på hovedarter:

Sentraladministrasjon	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	8 610 000	8 307 000	7 093 000	7 200 000	7 309 000	7 420 000
Kjøp inng tjeneste prod	2 245 000	2 279 000	2 072 000	2 092 000	2 092 000	2 092 000
Kjøp erstatter tjprod	121 000	130 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Overføringer	492 000	590 000	661 000	661 000	661 000	661 000
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	-338 000	-259 000	-256 000	-256 000	-256 000	-256 000
Refusjoner	-1 159 000	-1 934 000	-1 719 000	-1 390 000	-1 390 000	-1 390 000
Overføringsinntekter	-3 627 000	-35 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Finansinntekter	-29 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum	6 316 000	9 048 000	7 822 000	8 278 000	8 386 000	8 497 000

Nedgang i rammen skyldes:

- En stilling er satt vakant 8 mnd. pga. svangerskapspermisjon.
- Folkehelsekoordinator er flyttet til ansvarsområdet til frivillighetssentralen og inngår i denne stillingen.
- Flyktningekoordinator var en 3-årig prosjektstilling som utgår da vi ikke vil få flere flyktninger.
- Det reduseres en 50 % stilling på økonomiavdelingen, som følge av at skatteoppkreverfunksjonen forsvinner i juni 2020.

Sentraladministrasjonen har totalt lagt inn en reduksjon i rammen på kr 811 000 i 2020. I 2021 blir innsparingen på kr 469 000. Dette fordi refusjon fødselspenger er inntekt kun i 2020. Det blir ikke tatt inn vikar på servicekontoret i permisjonstiden.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Servicekontor (1210)	▼ X	-329 000	0	0	0	●
Sum :		-329 000	0	0	0	

Økonomiavdelingen:

Som følge av budsjettforslaget fra Finansdepartementet om å overføre skatteoppkrevingen fra kommunen til Skatteetaten vil noen av oppgavene fra økonomiavdelingen forsvinne. Det forslås derfor å overføre 50 % stilling fra økonomiavdelingen til Berlevåg Havn KF. Posten for kjøp av arbeidsgiverkontroller fra Alta kommune, kr 80 000 reduseres også som følge av dette.

I tillegg til dette har økonomiavdelingen redusert kr 17 000 i div utgiftsposter samt økt posten for overføringer fra kommunalt foretak til avdelingen med kr 15 000. Berlevåg Havn KF vil da måtte betale kr 40 000 for oppgavene som økonomiavdelingen gjør for foretaket.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Økonomi (1230)	▼ X	-436 609	-443 102	-449 723	-456 479	●
Sum :		-436 609	-443 102	-449 723	-456 479	

Generell innsparing på sentraladministrasjonen og kultur:

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Rådmannskontor (1200)	▼ X	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	●
Ansvar: Øvrige kulturtilbud (2460)	▼ X	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000	●
Ansvar: Servicekontor (1210)	▼ X	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	●
Ansvar: IKT (1240)	▼ X	-20 000	0	0	0	●
Sum :		-46 000	-26 000	-26 000	-26 000	

Fellesutgifter:

Budsjettet omfatter:

Fellesutgifter, inkludert lisenser og brukeravtaler, felles forsikring, overformynderi, landbruk, natur- og miljøvern, støttetiltak bolig, organisasjonsutvikling, lærling, kirkelig fellesråd, andre trossamfunn.

Kirkelig fellesråd tildeles et rammetilskudd fra kommunen, men er ellers en selvstendig enhet.

Driftsramme:

Fellesutgifter	Regnskap		Oppr.budsj.		Budsjett i planperioden		
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Sum utgifter	6 408 000	3 957 000	3 957 000	4 053 000	4 053 000	4 053 000	
Sum inntekter	-619 000	-130 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000	
Netto utgift	5 789 000	3 827 000	3 797 000	3 893 000	3 893 000	3 893 000	

Rammen fordelt på hovedarter:

Fellesutgifter	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	247 000	237 000	237 000	237 000	237 000	237 000
Kjøp inng tjeneste prod	3 440 000	1 596 000	1 596 000	1 596 000	1 596 000	1 596 000
Kjøp erstatter tjprod	172 000	144 000	144 000	144 000	144 000	144 000
Overføringer	2 415 000	1 980 000	1 980 000	2 076 000	2 076 000	2 076 000
Finansutgifter	133 000	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	-38 000	0	0	0	0	0
Refusjoner	-402 000	-104 000	-104 000	-104 000	-104 000	-104 000
Overføringsinntekter	-150 000	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000
Finansinntekter	-29 000	0	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum	5 789 000	3 827 000	3 797 000	3 893 000	3 893 000	3 893 000

Det er lagt inn følgende tiltak:

Kommunen gir tilskudd til andre trossamfunn etter antall medlemmer. Beløpet fastsettes i forhold til kommunens tilskudd til kirkelig fellesråd

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Støttetiltak bolig (1360)	▼ X	0	96 000	96 000	96 000	●
Sum :		0	96 000	96 000	96 000	

Tilskudd til etablering og tilpasning:

Tilskuddet til etablering og tilpasning som kommunene tidligere har mottatt fra Husbanken innlemmes i rammeoverføringen fra 2020. Husbanken anbefaler derfor at kommunene setter av minimum kr 100 per innbygger til dette formålet. Administrasjonen finner ikke dekning for dette i 2020, så tiltaket legges inn først i 2021.

Kirkelig Fellesråd:

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Kirkelig Fellesråd (1500)	▼ X	150 000	289 000	341 000	367 000	●
Sum :		150 000	289 000	341 000	367 000	

Tiltaket begrunnes av Kirkelig fellesråd (sitat): «Det er et dekningsbehov på kr 150 100 for å kunne få balanse på budsjettet for 2020, mens dette beløpet er adskillig høyere for de resterende år i økonomiplanen på grunn av lavere inntekter (festeavgift). De økte utgiftene er fordi det er et ønske om å øke stillingen for kirketjener/kirkegårdsarbeider fra 70 til 100 prosent. Dette anser Berlevåg kirkelig fellesråd som et viktig tiltak som vil kunne være en veldig god investering i fremtiden. Vi har en god del utfordringer på vedlikeholdet av bygg og anlegg i menigheten, noe av dette kan utvikle seg til å bli dyre prosjekter hvor man kan ende med å måtte bruke ekstern bistand, hvis dette ikke vedlikeholdes.»

Rådmannen har ikke funnet dekning for dette tiltaket i sitt budsjettforslag.

Utfordringer:

Antall medarbeidere i sentraladministrasjonen har de siste årene blitt færre. Med dette har en nådd grensen for hva som er mulig og forsvarlig. Kombinasjonen av færre medarbeidere og stadig større krav/forventninger til tjenesteproduksjon og service er utfordrende. Konsekvensen av reduksjon i antall stillinger kan bli at vi ikke klarer å levere til gitte frister, samt at kvaliteten på arbeidet går noe ned.

8.3 KULTUR:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

Bibliotek, kino, ungdomsklubb, LOS-veileder, frivilligsentral, tilskudd museum og øvrige kulturtilbud.

Totalt er det 3,15 stillinger fordelt på to heltidsstillinger hhv. LOS-veileder og frivilligsentral, samt deltidsstillinger i bibliotek, kino og ungdomsklubb.

Status:

Kommunestyret vedtok i kommunestyremøte 9/5-19 under sak 17/19 å opprette frivilligsentral. Denne er virksom fra og med sommeren 2019. Stillingen som leder for frivilligsentralen kombineres med 20 % stilling som kommunens folkehelsekoordinator.

Berlevåg kommune har mottatt tilskudd fra Bufdir på kr 250 000,- over 3 år. Disse midlene går til LOS-veileder som kombineres med stilling i ungdomsklubben.

Målsettinger og satsingsområder:

Kulturenheten skal bidra til mangfoldig kulturliv med et attraktivt lokalsamfunn med gode bibliotekjenester, en aktuell kino og en ungdomsklubb som er møtepunkt for vår ungdom.

Ungdomsklubben vil flytte til nye lokaler når flerbruksbygget åpner i løpet av 2020. Frivilligsentralen skal på sikt få plass i mer synlige lokaler men er pr. nå i rådhuset.

Driftsrammer:

Kultur	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	1 439 000	1 639 000	2 670 000	2 701 000	2 733 000	2 092 000
Sum inntekter	-153 000	-156 000	-656 000	-406 000	-156 000	-156 000
Netto utgift	1 286 000	1 483 000	2 014 000	2 295 000	2 577 000	1 936 000

Rammen fordelt på hovedarter:

Kultur	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	803 000	1 018 000	2 003 000	2 034 000	2 066 000	1 425 000
Kjøp inng tjeneste prod	280 000	293 000	334 000	334 000	334 000	334 000
Kjøp erstatter tjprod	282 000	293 000	298 000	298 000	298 000	298 000
Overføringer	48 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Finansutgifter	27 000	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	-124 000	-147 000	-147 000	-147 000	-147 000	-147 000
Refusjoner	-3 000	-9 000	-259 000	-9 000	-9 000	-9 000
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-26 000	0	-250 000	-250 000	0	0
Sum	1 287 000	1 483 000	2 014 000	2 295 000	2 577 000	1 936 000

Budsjettrammen er økt da frivillighetsentralen og LOS-veileder er lagt inn under kulturenheten. LOS-veilederstillingen inngår også i ungdomsklubben.

Utfordringer:

Reduserte rammer vil føre til redusert åpningstid eller redusert omfang av tilbudene. Om formannskapet går for å stenge ned Samfunnshuset vil kinotilbudet falle bort.

8.4 OPPVEKST:

Enheten ledes av oppvekstsjef i 100 % stilling og består av barnehage, grunnskole med SFO, kulturskole, LOSA, voksenopplæring og PPD (IKS).

Barnehage har 10,8 stillinger: 100 % styrer, 400 % pedagoger og 580 % assistenter. Barnehagen har i dag 2 lærlinger. Kulturskolen har leder i 30 % og 70 % kulturskolelærer. SFO har leder i 8 % og 84 % assistent. PPD Midt- Finnmark IKS har 100 % stilling i Berlevåg. LOSA har 100 % veileder og lærer. Berlevåg skole har 100 % stilling som rektor og 50 % stilling som sekretær. Stillingshjemmelen for lærere er i år 14,94 stillinger (1494 %). Brutto lærerstilling er 1814 %. Fra det må vi trekke lærere som er i permisjon for videreutdanning og lærere som er i annen permisjon. Ved disse permisjonene får kommunen refundert lønn. Det er 138 % assistentstilling ved skolen. Totalt har oppvekst en netto stillinger 33,54 stillinger (3354 %) og inklusive permisjoner er det 36,74 (3674 %).

Utviklingstrekk

Siden 2018 har oppvekst foretatt justeringer av budsjett i forhold til barnetall i barnehagen og elevtall i skolen. Fra budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 er følgende reduksjoner vedtatt og gjennomført:

50 % fagleder, 25 % sekretær. 340 % lærerstilling, men her ble reduksjonen på 280 % pga. øking i spesialundervisningen. Se sak til kommunestyret: 11/19.

Elevtallet i skolen og barnetallet i barnehagen viser jevn nedgang. I første omgang kommer nedgangen til syne i skolen, mens for barnehagen varierer barnetallet mellom 25-32 barn. Hvert år går langt flere barn ut av skolen enn inn. 2019/20: 73 elever, 2020/21: 65 elever, 2021/22: 66 elever, 2022/23: 61 elever. Tallene tar utgangspunkt i at 6 elever starter på skolen hvert år fra høst 21.

Antall årsverk lærere fra 2014 og fremover: 1580, 1660, 1565, 1622, 1538, 1494. De reduksjoner som er foreslått for Berlevåg skole fra høst 2020 og fremover vil antall lærerårsverk være 1325.

For barnehagen går vi fra 11 årsverk til 9,3 årsverk høst 2021.

Barnehagenes netto prosentandel av kommunen budsjett har gått opp fra 5,7 % i 2015 til 6,3 % i 2018. Skolens prosentandel av kommunens driftsbudsjett har økt fra 20,7 % i 2014 til 24,5 % i 2018.

Status i forhold til vedtatt planverk/handlingsplaner for resultatenheten og andre politiske vedtak som omfatter enheten:

Oppvekstområdet har ikke en oppvekstplan, men avventer ferdigstilling av kommuneplanen. Viktige planer er kvalitetsmelding for grunnskole og barnehage, kompetanseplan for grunnskole og for barnehage, virksomhetsplan for skole og årsplan for barnehagen. For kommunenivået er skoleeiers forsvarlige system for grunnskolen og plan for tilsyn i barnehage områder som det jobbes kontinuerlig med.

Det blir en revisjon av kompetanseplanene og virksomhetsplanen for Berlevåg skole. Årsplan for barnehagen er ferdig for inneværende barnehageår. Rammetimetall for inneværende skoleår er vedtatt og rammetimetall for neste skoleår vil være klart, straks budsjett for 2020 er vedtatt.

Målsettinger og premisser:

I kvalitetsmeldingen for 2018 vedtok kommunestyret overordnede og langsiktige mål (4 års periode). De langsiktige målene er brutt ned til mål for hvert skoleår. Ny kvalitetsmelding for skole og barnehage påbegynnes i februar 2020 med dialogmøte med politisk nivå. Ut fra signalene vi får fra politisk nivå utarbeides kvalitetsmeldingen for 2019 gjennom deltakelse fra skole og barnehage. Meldingen kommer så til politisk behandling april 2020. Elevrådet har en sentral plass i dette arbeidet og da særlig med elevundersøkelsen. I tillegg har de et møte med formannskapet i februar måned. Vi viser til Kvalitetsmeldingen for de mål skole og barnehage jobber etter.

Driftsrammer:

Innenfor oppvekst må vi alltid ta forbehold om endringer i kostnadene og inntektene knyttet opp mot barn i barnehage og elever i skolen.

Oppvekst	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	27 775 000	24 355 000	25 762 000	25 264 000	25 194 000	25 464 000
Sum inntekter	-6 547 000	-3 337 000	-4 187 000	-3 033 000	-3 033 000	-3 033 000
Netto utgift	21 228 000	21 018 000	21 575 000	22 231 000	22 161 000	22 431 000

Rammen til oppvekst fordeles så på undervisning og barnehage.

Rammen for undervisning:

Undervisning	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	21 704 000	19 041 000	18 779 000	18 575 000	18 826 000	19 083 000
Sum inntekter	-5 163 000	-2 301 000	-3 012 000	-1 997 000	-1 997 000	-1 997 000
Netto utgift	16 541 000	16 740 000	15 767 000	16 578 000	16 829 000	17 086 000

Rammen fordelt på hovedarter:

Undervisning	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	17 057 000	15 714 000	15 362 000	15 246 000	15 498 000	15 754 000
Kjøp inng tjeneste prod	1 919 000	1 424 000	1 384 000	1 310 000	1 310 000	1 310 000
Kjøp erstatte tjprod	1 809 000	1 717 000	1 847 000	1 847 000	1 847 000	1 847 000
Overføringer	318 000	187 000	187 000	172 000	172 000	172 000
Finansutgifter	601 000	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	-98 000	-97 000	-167 000	-223 000	-223 000	-223 000
Refusjoner	-4 706 000	-2 204 000	-2 630 000	-1 774 000	-1 774 000	-1 774 000
Overføringsinntekter	-76 000	0	-215 000	0	0	0
Finansinntekter	-284 000	0	0	0	0	0
Sum	16 541 000	16 741 000	15 768 000	16 578 000	16 830 000	17 087 000

Følgende tiltak er lagt inn i budsjettforslaget:

Kommunal andel RSK Øst-Finnmark:

De 7 kommunene i Øst-Finnmark oppretter regionalt samarbeidskontor (RSK) for etterutdanning av personale i barnehage og grunnskole.

Årlig egenandel RSK Øst-Finnmark i perioden 2020 til 2023. Vår andel er på kr 120 000 pr år (12 % av total kostnad). I budsjettet har vi kr 90 000. Økningen blir da på kr 30 000 i året.

Det kommer felles sak til kommunestyret 12. desember fra kommunene i Øst-Finnmark

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Felles adm.stilling RSK Øst (2100)	▼ X	30 000	30 000	30 000	30 000	●
Sum :		30 000	30 000	30 000	30 000	

Endringer som er lagt inn i konsekvensjustert budsjett og økonomiplan i perioden 2018 – 2022.

Oppvekst har gjennomført en stillingsreduksjon ved Berlevåg skole i forrige økonomiplanperiode. Denne reduksjonen er/blir ferdigstilt i 2019/2020.

Slik er tallene:

50 % fagleder

25 % sekretær

240 % lærerstilling, men her ble reduksjonen på 200 % pga. øking i spesialundervisningen.

Se sak til kommunestyret: 11/19.

Generell reduksjon i driftsposter 10 % - kr 92 000:

Tiltaket er en reduksjon på daglig drift på 10 % på de poster det er mulig å spare inn på. Driften innenfor oppvekst er som for de andre områder i kommunen nøktern. Det sløses ikke med penger. Likevel er det mulig å være enda mer nøktern i driften, uten at det kan måles i nedgang i kvaliteten på tjenesteområdet.

Konsekvensen av reduksjonen når innkjøpene må reduseres noe, vil være at ledere på hver enhet må gjøre en strengere prioritering av hva som kan kjøpes inn.

Oppvekst gjør en innsparing på 92 000 hvert år frem til og med 2023:

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg skole (2211)	▼ X	-58 800	-58 800	-58 800	-58 800	●
Ansvar: Skolefaglig kompetanse (2210)	▼ X	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500	●
Ansvar: SFO (2212)	▼ X	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	●
Ansvar: Kulturskolen (2260)	▼ X	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000	●
Ansvar: Berlevåg barnehage (2300)	▼ X	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	●
Sum :		-92 300	-92 300	-92 300	-92 300	

Oppvekstsjefstilling vakant stilling 7 mnd.:

Oppvekstsjefstillingen settes vakant i 7 måneder. Det gir en besparelse på ca. kr 580 000

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Skolefaglig kompetanse (2210)	▼ X	-581 652	0	0	0	●
Sum :		-581 652	0	0	0	

BERLEVÅG SKOLE

Tiltak som er lagt inn:

Besparelse rektorstilling i 7 måneder:

Ved konstituering av lærer(e) i rektorstillingen slik: 50 % stilling januar og februar. 70 % stilling fra mars og ut skoleåret. Det gjør at vi får en besparelse på lønn våren 2020.

Sted	2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg skole (2211) ▼ ✕	-327 179	0	0	0	●
Sum :	-327 179	0	0	0	

Berlevåg skole har følgende elevtall i perioden:

TRINN	SKOLEÅR			
	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
1 - 4	24	18	18	19
5 - 7	23	20	20	18
8 - 10	26	27	28	24
SUM	73	65	66	61

Elevtallet fortsetter å gå ned ved skolen. I gjennomsnitt vil skolen ha 18 elever på 1.-4. trinn, 19 elever på 5.-7. trinn og 24/28 elever på 8.-10. trinn. Disse tallene bygger på at 6 elever begynner på skolen hvert år fremover fra 2021. I dag er det 8 klasser ved skolen, fra høst 2020 vil skolen ha 7 klasser og det frem til høst 2022. Da faller klassetallet til 6 klasser.

80 % lærerstilling reduseres fra 01.08.2020. Reduksjonen begrunnes i lavt elevtall ved skolen for kommende skoleår (20/21) og at det er to elever som begynner i første klasse. Det gir en klasse mindre enn i inneværende år. Styrking av klassetrinn reduseres til å gjelde engelsk, norsk og matematikk. Andre fag styrkes med assistent. Sak til politisk behandling angående rammetimetall for skolen for neste skoleår tar med denne reduksjonen.

Fra høst 2020 og fremover går elevtallet ved skolen gradvis ned. I gjennomsnitt vil skolen ha 18 elever på 1.-4. trinn, 19 elever på 5.-7. trinn og 24/28 elever på 8.-10. trinn. Disse tallene bygger på at 6 elever begynner på skolen hvert år fremover fra 2021. I dag er det 8 klasser ved skolen, fra høst 2020 vil skolen ha 7 klasser og det frem til høst 2022. Da faller klassetallet til 6 klasser.

Det ligger noen forutsetninger for at de ansatte ikke skal komme i overtallighet. Hvert år fremover må 4 til 5 ansatte ut i videreutdanning, og at skolen dekker videregående skole sitt behov i Berlevåg.

Sted	2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg skole (2211) ▼ ✕	-269 256	-656 751	-669 887	-683 284	●
Sum :	-269 256	-656 751	-669 887	-683 284	

Reduksjon 100 % lærerstilling og 30 % assistentstilling fra 1. august 2020:

Fra høsten 2020 vil spesialundervisningen gå ned med en 100 % lærerstilling ut fra det vi vet i dag. Reduksjonen vil da bli på 5/12 virkning i 2020 og årsvirkning fra 2021.

Det vil også bli en reduksjon i assistentressursen av samme grunn. Den tilsvarer

30 % assistentstilling. 5/12 virkning 2020 og 100 % virkning i 2021.
Reduksjonen medfører ingen konsekvenser for elevens skoletilbud

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg skole (2211)	▼ X	-331 934	-816 580	-832 913	-849 569	●
Sum :		-331 934	-816 580	-832 913	-849 569	

Konsekvenser:

De reduksjoner som er lagt inn, 200 % stillingsreduksjon på lærer og 30 % på assistent gir totalt 13 lærerstillinger fra høst 2020 og i hele økonomiplanperioden. Under forutsetning av at det ikke blir økning i spesialundervisningen utover det vi vet i dag og ikke økning i behovet for ekstra norskopplæring for minoritetsspråklige, vil konsekvensene for skolens elever være innenfor det akseptable. Det medfører imidlertid en annen organisering i klasser og grupper enn det skolen har i dag.

Det ligger noen forutsetninger inne, for at de ansatte ikke skal komme i overtallighet. Hvert år fremover må 4 til 5 ansatte ut i videreutdanning og at skolen dekker videregående skole sitt behov for lærere og assistent i Berlevåg i perioden.

SFO

Reduksjon assistentstilling og enkelte driftsposter:

Reduksjon av vikar/assistent 25 %. Fra høst 2020 vil endringer i assistentbehovet i skole medføre at vi ikke har behov for å leie inn ekstra assistent i SFO. I tillegg reduseres / tas det vekk poster som ikke det har påløpt kostnader på i 2018 og 2019.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: SFO (2212)	▼ X	-64 608	-68 039	-71 628	-75 383	●
Sum :		-64 608	-68 039	-71 628	-75 383	

Økning i brukerbetaling:

I 2019 er brukerbetalingen satt til kr. 850 per med for en SFO-plass. I vår SFO har vi kun en plasstørrelse og det er 20 timer. Brukerbetalingen økes med 300 kr per plass til kr 1 150 per måned fra 1. januar 2020

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: SFO (2212)	▼ X	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	●
Sum :		-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	

KULTURSKOLEN

Gjeninnføre elevkontingent *alternativ 1*:

Fra høst 2020 gjeninnføres elevkontingent i Berlevåg kulturskole. Følgende elevkontingenter gjelder fra høst 2020: 1 elev 22,5 minutter, kr. 1000. per år. Gruppe 2-4 elever 45 minutter, kr 1000.- per år. Grupper med 8 barn eller flere fra 1. -4. trinn og SFO 45 minutter per 1/2 kr. 250.-

Hvor stort beløp som kommer inn i elevkontingent er et anslag ut fra hvor mange elever og grupper det er i kulturskolen inneværende år.
Midlene brukes til å kjøpe inn instruktører til andre kunstuttrykk enn musikk. Medfører ingen endring i budsjettet for kulturskolen.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Kulturskolen (2260)	▼ X	5 000	0	0	0	●
Sum :		5 000	0	0	0	

Gjeninnføre elevkontingent *alternativ 2*:

Fra høst 2020 gjeninnføres elevkontingent i Berlevåg kulturskole. Følgende elevkontingenter gjelder fra høst 2020: 1 elev 22,5 minutter, kr. 1000. per år. Gruppe 2-4 elever 45 minutter, kr 1000.- per år. Grupper med 8 barn eller flere fra 1. -4. trinn og SFO 45 minutter per 1/2 kr. 250.-

Hvor stort beløp som kommer inn i elevkontingent er et anslag ut fra hvor mange elever og grupper det er i kulturskolen inneværende år.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Kulturskolen (2260)	▼ X	-20 000	-48 000	-48 000	-48 000	●
Sum :		-20 000	-48 000	-48 000	-48 000	

BERLEVÅG BARNEHAGE

Driftsramme:

Barnehage	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	6 071 000	5 264 000	6 863 000	6 569 000	6 248 000	6 261 000
Sum inntekter	-1 383 000	-1 037 000	-1 176 000	-1 037 000	-1 037 000	-1 037 000
Netto utgift	4 688 000	4 227 000	5 687 000	5 532 000	5 211 000	5 224 000

Rammen fordelt på hovedarter:

Barnehage	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn og sosiale utgifter	5 440 000	4 920 000	6 303 000	6 009 000	5 695 000	5 708 000
Kjøp inng tjeneste prod	530 000	280 000	276 000	276 000	268 000	268 000
Kjøp erstatter tjprod	0	0	220 000	220 000	220 000	220 000
Overføringer	69 000	64 000	64 000	64 000	64 000	64 000
Finansutgifter	32 000	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	-923 000	-913 000	-913 000	-913 000	-913 000	-913 000
Refusjoner	-241 000	-124 000	-263 000	-124 000	-124 000	-124 000
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-220 000	0	0	0	0	0
Sum	4 688 000	4 228 000	5 688 000	5 533 000	5 211 000	5 224 000

Stillingsreduksjon i barnehagen:

For å sette reduksjonen i lønn i barnehagen fra 2023 inn i en sammenheng, må vi se på barnetallet sammenholdt med barnehagens personale.

1 stilling opphører høst 2021, pga. opphør av spesialpedagogisk hjelp og i tillegg foreslåes en reduksjon på 50 % stilling fra 2021 grunnet et lavere barnetall.

Forholdet mellom antall ansatte og barnetallet, avhenger av to forhold. Det er et lovkrav at tallet på pedagoger i barnehagen skal beregnes ved å ta det totale barnetallet i barnehagen og dele på 14. Resultatet gir hvor mange hele pedagogstillinger barnehagen skal ha. Da holdes styrer utenom.

Det andre forholdet er at det er en minimums bemanningsnorm i barnehagene: Det er 1 voksen per 3 barn under 3 år og 1 voksen per 6 barn over 3 år.

Barnetallet i perioden er beregnet slik: Det er anslått at det vil være om lag 12 barn under 3 år og 18 barn over 3 år. Altså om lag 30 barn og om lag 42 hele plasser. Dette tallet vil variere gjennom barnehageåret.

Dette gir en nedgang i bemanningen fra 10,8 stillinger til 9,3 stillinger. Da ligger vi over den anbefalte bemanningsnorm med 50 % stilling.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg barnehage (2300)	▼ X	0	-255 726	-260 841	-266 057	●
Sum :		0	-255 726	-260 841	-266 057	

Reduksjonen på 100 % assistentstilling fra høst 2021 ligger inne i konsekvensjustert budsjett, da det ikke regnes som tiltak. Det er opphør av tilbud da det aktuelle barnet går over i skolen.

Konsekvensene for kvaliteten i barnehagen vil ikke reduseres av denne reduksjonen, men forutsetningen er at barnetallet ikke blir høyere enn det som ligger i beregningen. Det gjelder også fordelingen mellom barn over og under 3 år.

Barnehage – reduksjon 2

2020 reduseres assistentstillingene i barnehagen med 50 %. Fram til høst 2022 tas reduksjonen på vikar. Fra 2022 av legges reduksjonen inn i fast lønn. Korrigering av vikar sykelønn. Reduksjonen gjelder fra januar 2020.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Berlevåg barnehage (2300)	▼ X	-173 922	-177 069	-245 983	-328 800	●
Sum :		-173 922	-177 069	-245 983	-328 800	

Utfordringer:

Innenfor oppvekst har vi løpende utfordringer med rekruttering i alle ledd. Det være seg lærere som barnehagelærere og innenfor ledelsesnivået. I inneværende år har vi 100 % utdannet personale i skolen og 3 av 4 pedagoger i barnehagen har formelt godkjent utdanning og den fjerde barnehagelæreren er under utdanning. Dette er en svært gledelig situasjon.

Kompetanse er det andre viktige området innenfor oppvekst. Det gjelder både videreutdanning og etterutdanning av personale i skole og barnehage. Innenfor videreutdanning har vi i dag svært gode statlige ordninger som vi benytter oss av i stor grad, særlig innenfor skole. I skolen har vi mellom 3 til 6 lærere ute i videreutdanning, samtidig som vi har full lærerdekning! Denne ordningen går frem til 2025.

Etterutdanning innenfor skole og barnehage er endret fra høst 2018 av. Da skal all etterutdanning av personalet i skolen og barnehagen skje på arbeidsplassen. Det betyr at

hele personalet får samme etterutdanning og målet er å heve kvaliteten i skolen og i barnehagen. Det gjøres best ved at alle får ta del i kompetansehevingen. I den forbindelse er RSK Øst-Finnmark opprettet. Vi har en avtale med høgskolen i Innlandet for kompetansehevingen i skolen og i barnehagen. Avtalen går frem til 2023.

Konsekvenser

De reduksjoner som er lagt inn, 180 % stillingsreduksjon på lærer og 30 % på assistent, gir totalt 13,25 lærerstillinger fra høst 2020 og i hele økonomiplanperioden. Under forutsetning av at det ikke blir økning i spesialundervisningen utover det vi vet i dag og ikke økning i behovet for ekstra norskopplæring for minoritetsspråklige, vil konsekvensene for skolens elever være innenfor det akseptable. Det medfører imidlertid en annen organisering i klasser og grupper enn det skolen har i dag.

Det ligger noen forutsetninger inne for at de ansatte ikke skal komme i overtallighet. Hvert år fremover må 4 til 5 ansatte ut i videreutdanning og at skolen dekker videregående skole sitt behov for lærere og assistent i Berlevåg i perioden.

Den reduksjon som er lagt inn for barnehage, en reduksjon på 50 % stilling, er også gjennomførbar under de samme forutsetninger som er for skole. Den neste reduksjonen på ytterligere 50 % assistentstilling ved barnehagen fra 01.01.2020, vil medføre at barnehagen er helt nede på grunnbemanningen i forhold til barnetall og antall ansatte. Tiltaket gjør at barnehagen ikke kan ta inn vikar når ansatt er på utdanning og bemanningen reduseres fra 9,3 til 8,8 for de to siste årene i økonomiplanperioden.

De foreslåtte reduksjonene innenfor oppvekst er rangert slik:

1. Generell reduksjon driftsposter.
2. Økning betaling SFO
3. Barnehage - 50 % stilling.
4. Skole - 100 % Lærerstilling og 30 % assistent.
5. Gjeninnføre elevkontingent i kulturskolen.
6. Oppvekstsjefstilling vakant.
7. Stillingsreduksjon SFO.
8. 80 % lærerstilling.
9. Stillingsreduksjon barnehage - 50 % assistent/vikar.

Andre utfordringer

Oppvekst merker at barnetallet og elevtallet går ned både i barnehage og i skolen. Det gjør seg også utslag i kulturskolen, som de siste årene har hatt få elever i forhold til ressursene de er tildelt. Det er da fornuftig å se på andre måter å organisere kulturskolen på. Da ligger det i kortene å integrere kulturskolen inn under grunnskolen. Det gjøres enklest ved at ledelsen av kulturskolen legges til rektor og at personalet i kulturskolen er ansatte i skolen pluss instruktører utenom skole, for å gi et bredere kulturskoletilbud enn i dag. Denne modellen eller lignende modell burde kunne utredes i løpet av vår 2020, slik at endringene er klar til oppstart høst 2020.

8.5 BARNEVERN:

Berlevåg og Båtsfjord barnevernstjeneste ble en interkommunal barnevernstjeneste i 2010, med Berlevåg som vertskommune.

Berlevåg og Båtsfjord barnevernstjeneste arbeider for tverrfaglig samarbeid både med helseenheten og andre instanser, til det beste for brukerne. Barnevernstjenesten vil at Berlevåg og Båtsfjord skal være et trygt og godt sted for alle å vokse opp.

Barnevernstjenesten arbeider etter prinsippet tidlig innsats og forebygging, der målet er å få de rette tjenestene tidlig inn i saker.

Status:

Barnevernstjenesten arbeider mye med forebyggende arbeid. Tiltakskonsulent arbeider direkte opp mot hjemmene, og setter inn tidlig tiltak. Ved tidlig bistand, råd og veiledning kan større omsorgstiltak på et senere tidspunkt unngås.

Barnevernstjenesten tilbyr også både foreldresamtaler og barnesamtaler. En slik samtale er ment for å avdekke eventuelle behov for bistand i større eller mindre omfang både overfor foreldre og barn. Tjenesten kan igangsette tiltak etter behov. Samtalene er et lavterskeltilbud til Berlevåg og Båtsfjords befolkning.

Fra 01.01.19 ble alle barnevernstjenester pålagt å ha vakt utover ordinær arbeidstid. Dette betyr ekstra kostnader for begge kommunene.

Driftsramme:

Barnevern	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	5 960 000	5 785 000	5 838 000	6 180 000	6 240 000	6 301 000
Sum inntekter	-2 508 000	-2 810 000	-3 173 000	-2 867 000	-2 867 000	-2 867 000
Netto utgift	3 452 000	2 975 000	2 665 000	3 313 000	3 373 000	3 434 000

Rammen fordelt på hovedarter:

Barnevern	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	3 629 000	4 455 000	4 463 000	4 805 000	4 865 000	4 926 000
Kjøp inng tjeneste prod	2 077 000	1 010 000	1 055 000	1 055 000	1 055 000	1 055 000
Kjøp erstatter tjprod	117 000	156 000	156 000	156 000	156 000	156 000
Overføringer	137 000	165 000	165 000	165 000	165 000	165 000
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-2 508 000	-2 810 000	-3 173 000	-2 867 000	-2 867 000	-2 867 000
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	0	0	0	0	0	0

Barnevern har lagt inn følgende tiltak:

Posten for konsulentonorar er redusert med kr 25 000 hvert år i planperioden:

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Barnevern (3220)	▼ X	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	●
Sum :		-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	

Det er per i dag to ledige stillinger i barnevernet. Stillingene har vært lyst ut flere ganger uten at det har blitt tilsatt noen. Rådmannen ser at det kan være vanskelig å få ansatt noen i begge stillingene i nærmeste fremtid og setter derfor den ene stillingen vakant 1. halvår i 2020.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Barnevern (3220)	▼ X	-283 257	0	0	0	●
Sum :		-283 257	0	0	0	

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Barnevern (3220)	▼ X	-125 000	-125 000	-125 000	-125 000	●
Sum :		-125 000	-125 000	-125 000	-125 000	

Administrasjonen jobber for å innføre en felles vaktordning med Tana/Nesseby. Dette vil kunne gi en ytterligere reduksjon på opptil kr. 250 000, men foreløpig ønsker Nesseby å starte med et prøveprosjekt for sommerhalvåret. Vi legger derfor inn en reduksjon på kr. 125 000.

Utfordringer

Barnevernstjenesten opplever utfordringer med å få på plass adekvate hjelpetiltak i familiene på et tidlig tidspunkt for å gi bedre hjelp og støtte til barn, unge og familier som trenger det. En av de viktigste utfordringene er å tenke helhetlig og samordne instansene på tvers av fagområder, samt benytte seg av kompetansen som finnes i kommunen.

8.6 HELSE OG OMSORG:

Administrasjon:

- Helse og omsorgssjef 100% stilling
- Kontorleder 50% stilling
- sekretær 50% stilling

Primærhelsetjenesten:

Følgende ansvarsområder ligger under resultatenheten:

- Fysioterapi 2x60 % stilling driftstilskudd + tilskudd for kommunale oppgaver
- Helsesykepleier 100 % stilling
- Jordmor 12 % stilling
- Legetjenesten - kommuneoverlege 100 % stilling, 2 kommuneleger i 100 % stilling, helsesekretær 100 % stilling og laboratoriet 86% stilling

Stabile og gode tjenester med lite ventetid for behandling.

Pleie og omsorg/PLO

Følgende ansvarsområder ligger under tjenesten:

Sykeavdeling og skjermet enhet

- 8 langtidsplasser
- Skjermet enhet – 5 plasser
- Korttidsplasser (rehabilitering og avlastning)
- 1 sykestueplass for øyeblikkelig hjelp – 0,8 seng og 0,2 KAD seng (kommunalt akutt døgnopphold for somatikk og lettere moderate psykiske helseproblemer og/eller rusmiddelproblemer, ofte også i kombinasjon med somatisk sykdom/plager).

Hjemmetjenesten

- Rus og psykiatritjenesten - Psykiatrisk sykepleier 100 % stilling, Sosionom 100 % stilling
- Kjøkken og skolekantine - Kjøkkensjef 100 % stilling, kokk 100 % stilling, assistent 75 % stilling
- Aktivitør – 50 % stilling

PLO ledes av avdelingsleder i 100 % stilling. Kontorleder og sekretær bistår med merkantile oppgaver, samt turnus, innleie av vikarer osv. Tjenesten har 27 ansatte fordelt på 17 årsverk på institusjon og 10 årsverk i hjemmetjenesten.

Utvikling i retning flere og mer krevende brukere, særskilt med sykdommen demens.

Status i forhold til vedtatt planverk/handlingsplaner for resultatenheten og andre politiske vedtak som omfatter enheten:

Hjemmetjenesten fikk midler til innkjøp av bil i budsjettåret. Dette ble vår første el-bil.

Målsettinger og premisser:

HELSE OG OMSORG

Mål: Trygghet-valgmuligheter-mestring

Arbeidet med ny helse og omsorgsplan er i slutfasen av arbeidet.

PRIMÆRHELSETJENESTEN

Berlevåg kommune skal sørge for nødvendig helsehjelp til alle som bor og oppholder seg i kommunen. Vi ivaretar akutt sykdom med lege og sykepleier på vakt 24/7. Det leveres tjenester til hele befolkningen/alle aldersgrupper med akseptabel ventetid til behandling/konsultasjon.

Legetjenesten er nå stabil. Dette gir oss et enda bedre utgangspunkt for å se på mer effektiv drift på kostnad driftsmidler og mulig merinntekter.

PLEIE OG OMSORG/PLO

Pleie og omsorg skal tilby tjenester av god kvalitet som igjen bidrar til gode levevilkår. Befolkningen og de som kan tenke seg å bosette seg i Berlevåg kan føle seg sikker at de får de helsetjenestene de etter loven har krav på, og at de blir utført av kvalifisert personell. Slik det ser ut i arbeidet med ny helse og omsorgsplan er det noen områder som peker seg ut som mål å arbeide videre med og i tråd med målkartet - som følger:

- Rehabilitering/hverdagsmestring
- Styrke hjemmetjenesten
- Demens
- Dagaktivitetstilbud
- Velferdsteknologi
- Skolehelsetjeneste
- Mulighetsstudie - nye Berlevåg helsesenter

Resultatenheten Helse og omsorg vil i planperioden ha som mål å effektivisere/bruke våre ressurser på en best mulig måte målt opp mot tjenestekvalitet og økonomi. Her vil styrking av hjemmetjenesten og bruk av ny teknologi på sikt spille en viktig rolle.

Ny turnus under arbeid med fokus på kvalitet og bedre ressursutnyttelse.

Driftsrammer:

Primærhelsetjenesten	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	10 382 000	8 363 000	8 923 000	9 037 000	9 155 000	9 274 000
Sum inntekter	-2 476 000	-1 417 000	-1 567 000	-1 517 000	-1 517 000	-1 517 000
Netto utgift	7 906 000	6 946 000	7 356 000	7 520 000	7 638 000	7 757 000

Pleie og omsorg	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	35 079 000	34 030 000	37 287 000	35 117 000	35 499 000	35 888 000
Sum inntekter	-10 980 000	-9 838 000	-10 029 000	-10 059 000	-10 059 000	-10 059 000
Netto utgift	24 099 000	24 192 000	27 258 000	25 058 000	25 440 000	25 829 000

Rammen for primærhelsetjenesten fordelt på hovedarter:

- Økonomiplan 2020-2023 for Berlevåg kommune -

Primærhelsetjenesten	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	7 391 000	6 212 000	7 110 000	7 224 000	7 342 000	7 461 000
Kjøp inng tjeneste prod	1 594 000	723 000	723 000	723 000	723 000	723 000
Kjøp erstatter tjprod	1 115 000	1 367 000	1 029 000	1 029 000	1 029 000	1 029 000
Overføringer	211 000	61 000	61 000	61 000	61 000	61 000
Finansutgifter	70 000	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	-457 000	-382 000	-482 000	-482 000	-482 000	-482 000
Refusjoner	-1 917 000	-1 035 000	-1 035 000	-1 035 000	-1 035 000	-1 035 000
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-102 000	0	-50 000	0	0	0
Sum	7 906 000	6 946 000	7 356 000	7 520 000	7 638 000	7 757 000

Rammen for pleie og omsorg fordelt på hovedarter:

Pleie og omsorg	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn og sosiale utgifter	24 004 000	24 739 000	26 454 000	26 015 000	26 397 000	26 786 000
Kjøp inng tjeneste prod	4 726 000	3 089 000	2 846 000	2 915 000	2 915 000	2 915 000
Kjøp erstatter tjprod	5 694 000	5 646 000	7 431 000	5 631 000	5 631 000	5 631 000
Overføringer	613 000	556 000	556 000	556 000	556 000	556 000
Finansutgifter	42 000	0	0	0	0	0
Brukerbetalinger	-4 234 000	-3 266 000	-3 439 000	-3 466 000	-3 466 000	-3 466 000
Refusjoner	-6 497 000	-6 497 000	-6 515 000	-6 518 000	-6 518 000	-6 518 000
Overføringsinntekter	-159 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Finansinntekter	-89 000	0	0	0	0	0
Sum	24 099 000	24 192 000	27 258 000	25 057 000	25 440 000	25 829 000

Helse og omsorg har lagt inn følgende innsparingstiltak:

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Legetjenesten (3330)	▼ X	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	●
Ansvar: Institusjon (3410)	▼ X	-209 000	-209 000	-209 000	-209 000	●
Ansvar: Hjemmetjenesten (3420)	▼ X	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	●
Sum :		-689 000	-689 000	-689 000	-689 000	

Primærhelsetjenesten:

Ny legeordning gir økte kostnader på fast lønn, men samtidig reduksjon i utgifter vikarleger. Det er lagt inn økning på kr 100 000 brukerbetalinger basert på erfaringstall.

Turnuslege/LIS1 finansieres med ordinær lønn fra kommunen fratrukket tilskudd vi får fra staten; som gir en merkostnad på lønn.

Som følge av ny legeturnus skal behovet for innleie av vikarlege være redusert.

Psykolog og ergoterapitjeneste er lovpålagt fra 2020 og lagt inn med et startbeløp som gir merkostnader. Her er vi i dialog med nabokommuner for samarbeidsløsninger.

En psykologstilling som vi tenker oss, med en begrenset stillingsressurs vil ha en kostnad på ca. kr 300 000. Etter formannskapsmøtet den 28.10.19 er det lagt inn som tiltak på kr

100 000. Kr 50 000 blir finansiert ved bruk av det øremerkede tilskuddet kommunen fikk i 2017.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Psykologtjeneste (3350)	▼ X	50 000	100 000	100 000	100 000	●
Sum :		50 000	100 000	100 000	100 000	

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Ergoterapeut (3360)	▼ X	50 000	50 000	50 000	50 000	●
Sum :		50 000	50 000	50 000	50 000	

Pleie og omsorg:

Det er lagt inn følgende tiltak på pleie og omsorg

Ekstra nattevakt på skjermet enhet er lagt inn ut fra behov som har utviklet seg over tid og gir merkostnader. En nattevakt tilsvarer 187% stilling.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Institusjon (3410)	▼ X	1 086 837	0	0	0	●
Sum :		1 086 837	0	0	0	

Det er lagt frem i nasjonalbudsjettet at innslagspunktet for refusjon økes med 50 000 pr bruker, i tillegg til lønnsøkning. I tillegg vil vi i 2020 ha en mindre ressurskrevende bruker. Dette medfører en reduksjon i inntekter ressurskrevende brukere på ca. 200 000.

I tillegg faller en av brukerne ut av ordningen neste år som følge av at brukeren når øvre aldersgrense i år. Kommunen fikk refundert kr 526 000 i 2018 på denne brukeren. Denne refusjonen forsvinner i 2020.

Summen av punktene over gir en reduksjon i refusjon ressurskrevende brukere på kr 726 000.

Erfaringstall fra tidligere års regnskap viser at posten for egenbetaling i institusjon kan økes. Posten økes med kr 200 000 fra 2020. Dersom pasienttallet reduseres må posten også reduseres.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Hjemmetjenesten (3420)	▼ X	726 000	726 000	726 000	726 000	●
Ansvar: Institusjon (3410)	▼ X	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	●
Sum :		526 000	526 000	526 000	526 000	

Kjøp av nødvendig tjeneste fra privat byrå for en institusjonsplass gir oss betydelige merkostnader (4,3 million) som vil være utfordrende for budsjett 2020 og sannsynlig videre.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Institusjon (3410)	▼ X	4 300 000	0	0	0	●
Sum :		4 300 000	0	0	0	

50% stilling holdes vakant i 2020 som et innsparingstiltak. Dersom forutsetningene for denne stillingen endres i 2020, må det fremmes sak til kommunestyret for å få midler.

Generelle kommentarer:

Velferdsteknologi: En arbeidsgruppe er i gang prosjekt velferdsteknologi og er med i et nettverk ledet av Alta kommune. Her har vi i år fått innvilget et beløp på kr 50 000 fra Fylkesmannen. Det er i nettverket kommet til en klar forståelse av at et slikt prosjekt ikke kan gjennomføres uten å sette av stillingsressurs. Noen kommuner i nettverket har satt av stillingsressurs til dette arbeidet, mens noen, som vi, bruker ansatte til denne oppgaven på toppen av 100 % stilling. Velferdsteknologi er lovpålagt å være i gang med innen 2020. Vi ser for oss en stillingsressurs til en kostnad på 250 000 som det søkes skjønnsmidler til.

Det signaliseres i denne forbindelse at en modernisering av Telenors infrastruktur i kommunen vil bety utskifting av trygghetsalarmer til ny teknologi. Dette ønsker vi å se i sammenheng med en velferdsteknologiplattform som vil ivareta trygghetsalarmer og flere tjenester på denne plattformen. Det er pr i dag vanskelig å estimere en kostnad, noe vi må komme tilbake til.

Utfordringer:

Rekruttere og beholde leger og sykepleiere spesielt, men også annet personell er og vil være utfordrende i årene fremover. Selv om vi er rimelig fornøyd med dagens situasjon snur ting fort, så det er viktig å være i forkant.

Pasienter med diagnosen demens er økende og legger beslag på store ressurser.

Resultatenheten vokser i antall brukere og mer krevende brukere samtidig som driftsbudsjettet de siste år har måttet reduseres. Det er viktig videre å arbeide fram et budsjett som er mere realistisk opp mot behovet. For eksempel vil det ved døgnkontinuerlig drift 24/7 hele året være nødvendig med et budsjett som tar noe høyde for behovet for vikarbruk i perioder med ekstra høyt belegg og svært syke pasienter der fastvakt 1-1 forekommer. Ferieavvikling og annet fravær må dekkes opp for å opprettholde forsvarlig drift, selv om vi så langt vi klarer forsøker å dekke opp innenfor egne ressurser.

Styrke hjemmetjenesten slik at flere kan bo hjemme lengst mulig, som kan minske behovet for plass på institusjon.

8.7 KOMMUNAL ANDEL NAV:

NAV Berlevåg har to ansatte, en statlig og en kommunal. Kontoret har tidligere fått redusert med en stilling, da NAV leder valgte å si opp. Dette er en betydelig reduksjon av kontorets ressurser, noe som gjør kontoret sårbar ved vakanser, sykemeldinger og permisjoner. Ledelsen av kontoret er todelt, hvor den statlige delen ligger i NAV Båtsfjord og den kommunale fortsatt er i Berlevåg.

Status:

NAV Berlevåg har fortsatt den gode utviklingen inneværende år. Vi har fortsatt jobben i forhold til vår målsettingen om å få flest mulig i arbeid eller aktivitet, noe som også gjelder våre brukere som mottar økonomisk bistand til livsopphold. Aktivitetskravet til mange av våre brukere har høy prioritet og da spesielt unge under 30 år. Dette betyr at mange brukere er i

en eller annen form for aktivitet knyttet til den statlige delen i NAV eller i jobb. Alle som mottar sosialhjelp i Berlevåg kommune får en intensiv individuell oppfølging fra NAV.

Imidlertid har NAV noen brukere som har fått langtidsvedtak sosialhjelp til livsopphold. NAV arbeider med andre tilbud til denne gruppen, hvor vi det siste året har lyktes med dette for en del av brukerne.

Målsettinger og satsingsområder:

NAV Berlevåg har som målsetting å prøve å holde den gode oppfølgingen av våre brukere mot arbeid og aktivitet og da også markedsarbeidet, selv med mindre ressurser i kontoret. I dette ligger en tettere oppfølging av alle brukere, dette i et forebyggende perspektiv.

NAV Berlevåg har også et sterkt fokus på informasjon/opplæring av brukerne til å benytte NAV sine elektroniske løsninger, som nav.no og kontaktelefonen. NAV har også nå tatt i bruk digital aktivitetsplan for alle brukere med oppfølging.

Driftsrammer:

NAV	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	2 236 000	2 062 000	1 878 000	1 888 000	1 899 000	1 910 000
Sum inntekter	-411 000	-139 000	-139 000	-139 000	-139 000	-139 000
Netto utgift	1 825 000	1 923 000	1 739 000	1 749 000	1 760 000	1 771 000

Rammen fordelt på hovedarter:

NAV	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn og sosiale utgifter	719 000	820 000	776 000	786 000	797 000	808 000
Kjøp inng tjeneste prod	218 000	75 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Kjøp erstatte tjprod	182 000	186 000	161 000	161 000	161 000	161 000
Overføringer	1 100 000	881 000	826 000	826 000	826 000	826 000
Finansutgifter	17 000	100 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Brukerbetalinger	-128 000	0	0	0	0	0
Refusjoner	-242 000	-114 000	-114 000	-114 000	-114 000	-114 000
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-40 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Sum	1 825 000	1 923 000	1 739 000	1 749 000	1 760 000	1 771 000

NAV Berlevåg har ikke hatt noen spesiell økning i de sosiale utgiftene sammenlignet med i fjor. Gjennom intensivering av oppfølgingsarbeidet ved krav til arbeid eller annen aktivitet har vi i løpet av året klart å redusere denne utgiften noe.

NAV fortsetter dette arbeidet og har som mål å kunne redusere utgiftene for 2020 og 2021 for å nå ønsket mål. Vilårsbestemmelsen i Lov om sosiale tjenester praktiseres fortsatt strengt.

NAV er fortsatt inne i en omfattende omorganisering/regionalisering og endring på landsbasis, hvor NAV Finnmark og NAV Troms er slått sammen 01.01.2019. Videre arbeidet i omorganiseringen vil nå gjelde NAV kontorene lokalt. Dette er usikkert om dette kan påvirke kommunens budsjett i 2020. Per nå er det vanskelig å se om dette vil påvirke kommunens sosialbudsjett i større grad. Utviklingen følges tett opp.

NAV har gått gjennom budsjettet og kuttet påkrevde 10 %. For å få dette til å gå opp har det også blitt kuttet 55 000 i sosial bistand. Dette kuttet kan bli vanskelig å gjennomføre, og vurderes fortløpende.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Kommunal Andel NAV (3510)	↘ X	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000	●
Ansvar: Kvalifiseringsprogrammet (3520)	↘ X	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	○
Sum :		-190 000	-190 000	-190 000	-190 000	

Utfordringer:

NAV Berlevåg har fått en reduksjon i bemanningen fra tre til to ansatte, noe som er en betydelig reduksjon av kontorets ressurser. Dette kan gi utfordringer ved vakanser, sykemeldinger og permisjoner.

8.8 TEKNISK ENHET DRIFT:

Teknisk drift består av 13 årsverk som er fordelt på 4 i administrasjonen, 5 driftsoperatører og 4 renholdere.

Enheten driver tjenesteproduksjon for kommunale enheter slik som drift, renhold og vedlikehold av kommunale bygninger, anlegg og utleieboliger.

Tjenester for innbyggere er plan, byggesaksbehandling, oppmåling, beredskap, renovasjon, feiing, vann og avløp og kommunale veier.

I tillegg har kommunens nærings- og utviklingsarbeid blitt tillagt teknisk drift. Under beredskap ligger brannvesenet. Brannvesenet består av brannsjef og 16 deltidsstillinger fordelt på 4 utrykningsledere og 12 brannkonstabler.

Status:

Status for prosjekter i 2019:

- Berlevåg flerbrukshus: Prosjektet er godt i gang og skulle vært ferdigstilt ved utgangen av 2019. Grunnet forsinkelser, blant annet med grunnarbeidet, forskyves ferdigstillelsen til sommeren 2020.

Det ble søkt om kulturmidler til ungdomsklubben og spillemidler til basseng, styrketreningsrom, sosialt rom og lager. Vi har fått tilsagn på kr 997 000 for ungdomsklubben og deltilsagn på kr 6 000 000 i spillemidler for resten av bygget. Det er mulig å få totalt kr 18 125 000 i spillemidler. Søknaden må derfor gjentas påfølgende søknadsrunde for å søke om det resterende beløpet.

- Vann og avløp:

Berlevåg: Det har i løpet av 2018 og 2019 blitt skiftet rør fra Parkplassen - Granbakken og Granbakken - Stensbakken. Berørte gater vil bli asfaltert i løpet av 2020.

Kongsfjord: Eksisterende nett fra krysset Berlevåggata/Fiskeværsveien til Framnes var planlagt lagt om og det skulle etableres nye vann- og spillvannsledninger med tilhørende kummer, en ny pumpestasjon og en ny slamavskiller. Veien skulle legges om iht. vedtatt reguleringsplan. Prosjektet er ferdig prosjektert og ble betydelig dyrere enn budsjettet.

Prosjektet ble derfor vedtatt utsatt og er innarbeidet i budsjettprosessen høsten 2019 med noen reduksjoner og ligger inne som forslag i investeringsbudsjettet for 2020.

Vannverk Berlevåg: Vi har lenge slitt med at vannverket er utdatert. Dette merkes spesielt på bygningsmassen og komponentene på vannverket. Det ble derfor satt i gang et forprosjekt som omhandler etablering av et nytt vannverk. Forprosjektet ble ferdigstilt i 2019 og nytt vannverk er lagt inn som forslag i investeringsbudsjettet for 2020.

- Utebod barnehagen: Barnehagen har behov for en utebod til å lagre sykler og diverse utstyr. Prosjektet ble ikke ferdigstilt i 2019, men vil bli ferdig i løpet av 2020 da vi har kjøpt inn nødvendig materiell til prosjektet.

- Berlevåg kunstgressbane: Kunstgresset skulle rehabiliteres og det skulle etableres lysanlegg på Berlevåg kunstgressbane. Det ble søkt Samfunnsløftet (tilskuddsordningen til Sparebanken Nord-Norge) om tilskudd og kommunen fikk innvilget kr 1 000 000 til prosjektet. Det ble søkt idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning på prosjektet og kommunen fikk det godkjent. Det er mulig å få kr 1 875 000 i spillemidler på prosjektet. Det ble søkt om spillemidler i januar 2019 på prosjektet, men det ble ikke tildelt midler i fjor. Søknaden må derfor gjentas påfølgende søknadsrunde januar 2020.

Prosjektet var ute på anbud i juni og planlagt oppstart på anleggsarbeid var høsten 2019. Det ble ikke oppstart som planlagt og prosjektet må derfor forskyves til 2020.

- Utskifte av gatelys: Det var planlagt utskifting av gatelys fra W. Grundts gate 4 og til broa. I tillegg skulle det etableres fire nye lyspunkt på veien ned til Veines. Kostnaden er beregnet til kr 625 000 inkl. mva. Det ble søkt om trafikksikkerhetsmidler til prosjektet og vi fikk tilsagn på kr 150 000. Prosjektet ble lagt ut på Doffin i slutten av 2. tertial, men grunnet sein oppstart må gravearbeidet forskyves til 2020. Lyspunktene ned til Veines ble etablert på slutten av 2019.

- Rehabilitering av tak – Helsesenter: Helsesenteret har vært plaget med vanninntrenging over tid og det ble derfor hentet inn bistand fra sivilingeniør fra firmaet BTEK DA i 2018. De utarbeidet en rapport og på bakgrunn av den ble prosjektet med skifte av taktekke lagt ut på anbud. Entreprenøren som skulle utføre prosjektet startet ikke opp iht. avtalen og vi måtte derfor legge det ut på nytt i 2019. Kontrakten er tildelt Berlevåg Bygg og hadde oppstart i september. Dersom prosjektet ikke blir ferdigstilt i løpet av 2019, må resterende tas i 2020.

- Dialyse: Det ble i løpet av 2019 vedtatt at det skulle etableres et dialysetilbud i Berlevåg i samarbeid med Finnmarkssykehuset. Det ble derfor gjort en ombygging av lokaler på helsesenteret for å kunne tilby dette. Prosjektet ble ferdigstilt i 2019.

Målsettinger og satsingsområder:

Teknisk enhet har som mål i planperioden å effektivisere driften og øke kvaliteten på våre tjenester. For å effektivisere driften skal det tas i bruk flere digitale verktøy og arbeidsoppgaver skal standardiseres. For å heve kvaliteten på våre tjenester vil det i planperioden være fokus på kompetanseheving, erfaringsutveksling og etablering av rutiner og prosedyrer.

For 2020 er det satt følgende mål:

- etablere digitalt vedlikeholdsprogram for alle kommunale bygg, samt kompetanseheving på bruk av programvaren.

- utarbeide kompetanseplan for ansatte i enheten.
- utarbeide rutiner for rullering og revidering av planverk, samt prosedyrer for planprosesser.
- ferdigsstille kommuneplanens samfunnsdel og helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for kommunen.

Driftsrammer:

Teknisk administrasjon	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	6 994 000	5 824 000	5 621 000	5 819 000	5 900 000	5 982 000
Sum inntekter	-1 001 000	-145 000	-325 000	-325 000	-325 000	-325 000
Netto utgift	5 993 000	5 679 000	5 296 000	5 494 000	5 575 000	5 657 000

Beredskap	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	1 646 000	1 644 000	1 698 000	1 578 000	1 578 000	1 578 000
Sum inntekter	-206 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Netto utgift	1 440 000	1 544 000	1 598 000	1 478 000	1 478 000	1 478 000

Vann/avløp/renovasjon	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	6 997 000	4 661 000	5 094 000	5 114 000	4 844 000	4 935 000
Sum inntekter	-11 630 000	-9 137 000	-9 248 000	-9 816 000	-10 047 000	-10 239 000
Netto utgift	-4 633 000	-4 476 000	-4 154 000	-4 702 000	-5 203 000	-5 304 000

Kommunale bygg	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	12 995 000	4 403 000	4 742 000	5 206 000	5 206 000	5 206 000
Sum inntekter	-9 083 000	-1 586 000	-1 728 000	-2 113 000	-2 113 000	-2 113 000
Netto utgift	3 912 000	2 817 000	3 014 000	3 093 000	3 093 000	3 093 000

Veger/gatelys	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	4 162 000	4 294 000	3 454 000	3 804 000	4 094 000	4 094 000
Sum inntekter	-1 049 000	-816 000	-816 000	-816 000	-816 000	-816 000
Netto utgift	3 113 000	3 478 000	2 638 000	2 988 000	3 278 000	3 278 000

Næring og utvikling	Regnskap	Oppr.budsj.	Budsjett i planperioden			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum utgifter	4 850 000	2 530 000	2 503 000	2 063 000	2 073 000	2 084 000
Sum inntekter	-3 931 000	-1 731 000	-1 731 000	-1 731 000	-1 731 000	-1 731 000
Netto utgift	919 000	799 000	772 000	332 000	342 000	353 000

Rammen fordelt på hovedarter:

Teknisk enhet drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn og sosiale utgifter	8 353 000	7 871 000	7 398 000	7 626 000	7 737 000	7 850 000
Kjøp inng tjeneste prod	11 079 000	9 564 000	8 853 000	9 323 000	9 613 000	9 613 000
Kjøp erstatte tjprod	3 381 000	3 214 000	3 618 000	3 048 000	2 758 000	2 758 000
Overføringer	2 935 000	2 768 000	2 768 000	2 768 000	2 768 000	2 768 000
Finansutgifter	11 831 000	278 000	278 000	278 000	278 000	348 000
Brukerbetalinger	-9 803 000	-10 202 000	-10 789 000	-11 265 000	-11 816 000	-12 221 000
Refusjoner	-4 494 000	-1 842 000	-1 842 000	-1 842 000	-1 842 000	-1 842 000
Overføringsinntekter	-104 000	0	0	0	0	0
Finansinntekter	-12 027 000	-1 613 000	-1 651 000	-1 935 000	-1 615 000	-1 402 000
Sum	11 151 000	10 038 000	8 633 000	8 001 000	7 881 000	7 872 000

Det er lagt inn reduksjon på teknisk administrasjon og næring og utvikling på til sammen kr 55 000.

Det er lagt inn økning på salgsinntektene på byggesaksbehandling og utleie av kommunale utleieboliger på til sammen kr 110 000. Om vi klarer å nå målet avhenger av antall byggesaker og om vi har alle boligene utleid i perioden.

Det er lagt inn salgsinntekt på utleie av lokaler til dialyse og tannklinikken på til sammen kr 350 000 for 2020.

Drift av fleraktivetsbygget ved idrettshallen må reguleres inn i budsjettet i løpet av driftsåret. Beredskap har fått en økning i driftsrammen da brukerbetaling pr innbygger til 110 sentralen har økt og poster som tidligere ikke har vært budsjettert er ført opp iht. regnskapet. Totalt en økning på kr 109 000.

Det er lagt inn følgende tiltak på teknisk:

Reduksjon 100 % stilling:

Det legges inn forslag på å la en stilling stå vakant i den tekniske administrasjonen. Stillingen har stått vakant i 2018 og 2019 grunnet innsparinger, og det har ført til ytterligere arbeidsbelastning på resterende stillinger administrativt. Aktiviteten på teknisk avdeling har ikke blitt redusert i perioden, men har økt betraktelig. Stillingen bør tas opp til vurdering igjen i budsjettprosessen høsten 2020.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Administrasjon (4100)	▼ X	-607 350	-619 497	-631 886	-644 525	●
Sum :		-607 350	-619 497	-631 886	-644 525	

Foreldrepermisjon innsparingstiltak:

En av driftsoperatørene skal ut i foreldrepermisjon i mars og det legges inn forslag om å ikke ta inn vikar i perioden. Det vil føre til at vi får redusert bemanning i den perioden hvor vi har brukt og hatt mest snømåking, månedene mars-april, og det kan føre til at vi ikke vil kunne klare å levere samme kvalitet på tjenesten i perioden og det vil bli økt belastning på resterende personale.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Vaktmester og renholdstjenesten (4101)	▼ X	-119 088	0	0	0	●
Sum :		-119 088	0	0	0	

Effektivisering av kontorareal:

Det leies i dag lokaler til hjemmekontor. Ved effektivisering av kontorarealer kan kontoret flyttes til et av administrasjonsbyggene.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Bygg og eiendommer/adm.bygg (4410)	▼ X	-27 000	-27 000	-27 000	-27 000	●
Sum :		-27 000	-27 000	-27 000	-27 000	

Stenge ned samfunnshuset:

Senke temperaturen på bygget til et minimum og stenge ned all drift av samfunnshuset. Dette vil føre til at vi ikke kan tilby kino i lokalene og ungdomsklubben vil stå uten lokaler frem til flerbrukshuset ved idrettshallen kan tas i bruk. Dette forslaget må derfor ses i sammenheng med kultur: kino og ungdomsklubb.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Kulturbygg (4440)	▼ X	-120 000	0	0	0	●
Sum :		-120 000	0	0	0	

Reduksjon vedlikehold av veier:

Reduksjon på vedlikehold av veiene. Ingen asfaltering i krysset i samfunnsgata/vei opp til helsesenteret i 2020.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Veger og gater (4610)	▼ X	-350 000	0	0	0	●
Sum :		-350 000	0	0	0	

VA beredskap i brøyteavtalen:

I avtalen vi har på vintervedlikehold av veiene våre ligger det en beredskap i forhold til vann og avløp. Denne er prissatt til kr 290 000 og bør belastes selvkostområdene vann og avløp og ikke veger og gater slik det er i dag. Det er derfor lagt frem som tiltak å flytte kostnaden til vann og avløp. Vann og avløps beredskapen vil da finansieres av gebyrinntekter som økes med kr 279 000, dette er lagt inn i konsekvensjustert budsjett.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Veger og gater (4610)	▼ X	-290 000	-290 000	0	0	●
Ansvar: Vann (4310)	▼ X	145 000	145 000	0	0	●
Ansvar: Avløp (4311)	▼ X	145 000	145 000	0	0	●
Sum :		0	0	0	0	

I tillegg er det gjort følgende endringer i konsekvensjustert budsjett:

Det er lagt inn økning på salgsinntekter i forbindelse med byggesaksbehandling, utleie av kommunale boliger, utleie av lokaler til dialyse og tannklinikk på totalt kr 462 500 for 2019. Videre er det lagt inn økning på utgifter i forbindelse med prisstigning på avtaler og budsjettposten beredskap som tidligere ikke har vært budsjettert på totalt kr 169 000. Det er ført inn reduksjon på utgifter i administrasjonen knyttet til reise, kontorrekvisita, kartverk m.m. på kr 55 000.

RENTER, AVDRAG OG EIENDOMSSKATT:

Reduksjonsfaktoren på boliger utgjør en nedgang i eiendomsskatt, forutsatt samme beregningsgrunnlag, på ca. kr. 122 000, mens for fritidsboliger blir det en nedgang i eiendomsskatt på ca. kr 85 000, totalt en reduksjon i inntektene på ca. kr 207 000.

Rådmannen anbefaler at eiendomsskatten økes fra 3 promille til 4 promille. Det vil gi en økning i inntekten på ca. kr. 220 000 (forutsatt samme grunnlag).

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Eiendomsskatt (9010)	▼ X	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000	●
Sum :		-220 000	-220 000	-220 000	-220 000	

Kommunen har fått tilsendt en ny avdragsplan fra Byggmester Bengt Andersen på bassengprosjektet. Bassengleverandøren får ikke levert noen av varene før i januar 2020. Som følge av dette er to av avdragsnotaene flyttet fra 2019 til 2020. Administrasjonen vil derfor vente til i mars 2020 med å ta opp lånet. Det vil si at kommunen vil betale kun 1 avdrag på låneopptaket i 2020. Dette reduseres avdragsbudsjettet med kr 518 000.

Sted		2020	2021	2022	2023	Sorter på
Ansvar: Renter, avdrag og utbytte (9200)	▼ X	-518 000	0	0	0	●
Sum :		-518 000	0	0	0	

Utfordringer:

Teknisk enhet har et bredt faglig ansvarsområde, men mangler kapasitet til å dekke alle felt. Kommunen er derfor avhengig av kjøp av tjenester for å dekke de lovpålagte tjenesteområdene. Det er lite ressurser administrativt på teknisk enhet og det fører til forsinkelser på oppgaver som skal utføres. Det har vært og er fortsatt høy aktivitet på investeringsprosjektene som omfatter teknisk enhet. Det krever ressurser for å følge opp prosjektene og det går ut over andre oppgaver som tilhører avdelingen.

Det har vært og er fortsatt stor aktivitet på investeringsdelen som omfatter teknisk enhet. Dette krever ressurser administrativt for å følge opp og går ut over andre arbeidsoppgaver. Det er fortsatt stort etterslep på vedlikehold av bygninger. Det trengs et betydelig løft på vedlikeholdssiden, men uten midler vil dette resultere i at vi til stadighet må utføre korrektivt vedlikehold i stedet for forebyggende vedlikehold. Dette blir både mer kostbart og vanskeliggjør planleggingen av driftsbudsjettet når flere av de kritiske funksjonene på byggene har passert estimert levetid.

Flere bygninger kan bli vurdert stengt i perioder. Det er lite aktivitet på samfunnshuset i forhold til den totale bygningsmassen. Skolen og idrettshallen har vært tilgjengelige hele året og det bør ses på muligheten for å stenge de i juli måned for å kunne redusere strømutfgifter, samt utgifter til renhold og vaktmester.

Utvidet kutt i ansatte vil føre til reduksjon i brukertjenestene og vil medføre at vi er nødt til å kjøpe inn tjenester fra andre kommuner for å kunne tilby lovpålagte tjenester. Grensesnitt på renhold og vaktmestertjenester vil endres slik at brukerne må utføre mer selv.

Brannvesenet i Berlevåg er et deltidsbrannvesen hvor det ikke er en fast vaktordning. Det settes vakt ved høytidene jul og påske, men ellers i året er vi svært sårbare.

- Økonomiplan 2020-2023 for Berlevåg kommune -

Budsjettforslaget som er beskrevet ovenfor gir følgende økonomisk oversikt drift⁴:

Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-63 174 851	-64 843 000	-65 283 000	-64 767 000	-64 814 000	-64 861 000
Innteks- og formuesskatt	-26 464 316	-23 878 000	-25 902 000	-25 902 000	-25 902 000	-25 902 000
Eiendomsskatt	-6 795 760	-6 320 000	-7 676 000	-10 376 000	-10 376 000	-10 376 000
Andre skatteinntekter	-103 940	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 870 217	-101 000	-316 000	-101 000	-101 000	-101 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-24 200 547	-16 926 000	-18 428 000	-16 564 000	-16 578 000	-16 591 000
Brukerbetalinger	-5 533 827	-4 571 658	-4 915 000	-4 998 000	-4 998 000	-4 998 000
Salgs- og leieinntekter	-10 533 035	-10 693 500	-11 277 000	-11 754 000	-12 305 000	-12 710 000
SUM DRIFTSINNEKTER	-140 676 493	-127 333 158	-133 797 000	-134 462 000	-135 074 000	-135 539 000
Lønnsutgifter	69 907 790	64 004 992	68 280 000	68 416 000	69 320 000	69 924 000
Sosiale utgifter	9 088 829	12 421 835	11 807 000	11 689 000	11 579 000	11 445 000
Kjøp av varer og tjenester	42 353 282	33 740 954	34 657 000	32 848 000	32 765 000	32 840 000
Overføringer og tilskudd til andre	9 445 794	7 606 500	7 398 000	7 479 000	7 479 000	7 479 000
Avskrivninger	9 224 089	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	140 019 784	117 774 281	122 142 000	120 432 000	121 143 000	121 688 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-656 709	-9 558 877	-11 655 000	-14 030 000	-13 931 000	-13 851 000
Renteinntekter	-828 292	-743 000	-1 193 000	-1 193 000	-1 193 000	-1 193 000
Utbytter	-1 653 251	-2 100 000	-2 130 000	-2 130 000	-2 130 000	-2 130 000
Gvinster og tap på fin. Omlm.	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	2 627 707	5 049 000	6 319 000	5 819 000	5 434 000	5 202 000
Avdrag på lån	5 414 893	7 869 000	8 377 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000
NETTO FINANSUTGIFTER	5 561 057	10 075 000	11 373 000	11 391 000	11 006 000	10 774 000
Motpost avskrivninger	-9 224 088	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-4 319 740	516 123	-282 000	-2 639 000	-2 925 000	-3 077 000
<i>Disp. eller dekn av netto driftsresultat</i>						
Overføring til investering	500 000	-1 170 000	1 236 000	0	0	0
Netto avsetn. til el. bruk av bundne driftsfond	56 136	653 877	-1 508 000	-1 742 000	-1 172 000	-889 000
Netto avsetn. til el. bruk av disp.fond	6 986 962		554 000	4 381 000	4 097 000	3 966 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0					
SUM DISP. ELLER DEKN AV NETTO DR.RES	7 543 098	-516 123	282 000	2 639 000	2 925 000	3 077 000
Fremført til inndekn. senere år (merforbruk)	-5 637 000	0	0	0	0	0

⁴ Som følge av endringer i artsammensetning i oversiktene i den nye kommuneloven, så stemmer ikke tallet for 2018 med faktisk regnskap. Dette skyldes at arter i den nye oversikten er fjernet.

- Økonomiplan 2020-2023 for Berlevåg kommune -

Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-63 174 851	-64 843 000	-65 283 000	-64 767 000	-64 814 000	-64 861 000
Inntekts- og formuesskatt	-26 464 316	-23 878 000	-25 902 000	-25 902 000	-25 902 000	-25 902 000
Eiendomsskatt	-6 795 760	-6 320 000	-7 676 000	-10 376 000	-10 376 000	-10 376 000
Andre generelle driftsinntekter	-3 974 157	-101 000	-316 000	-101 000	-101 000	-101 000
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-100 409 084	-95 142 000	-99 177 000	-101 146 000	-101 193 000	-101 240 000
Sum bevilgninger drift, netto	90 528 286	85 583 123	87 522 000	87 116 000	87 263 000	87 389 000
Avskrivninger	9 224 089	0	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	99 752 375	85 583 123	87 522 000	87 116 000	87 263 000	87 389 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-656 709	-9 558 877	-11 655 000	-14 030 000	-13 930 000	-13 851 000
Renteinntekter	-828 292	-743 000	-1 193 000	-1 193 000	-1 193 000	-1 193 000
Utbytter	-1 653 251	-2 100 000	-2 130 000	-2 130 000	-2 130 000	-2 130 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	2 627 707	5 049 000	6 319 000	5 819 000	5 434 000	5 202 000
Avdrag på lån	5 414 893	7 869 000	8 377 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000
NETTO FINANSUTGIFTER	5 561 057	10 075 000	11 373 000	11 391 000	11 006 000	10 774 000
Motpost avskrivninger	-9 224 088	0	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	-4 319 740	516 123	-282 000	-2 639 000	-2 924 000	-3 077 000
Overføring til investering	500 000	0	1 236 000	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	56 136	-1 170 000	-1 508 000	-1 742 000	-1 172 000	-889 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	6 986 962	653 877	554 000	4 381 000	4 096 000	3 966 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISP. ELLER DEKNING AV NETTO DR.RES	7 543 098	-516 123	282 000	2 639 000	2 924 000	3 077 000
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	77 442	0	0	0	0	0

9. Kommunens investeringsbudsjett:

Nye investeringer vil alltid medfører driftskonsekvenser i form av økte rente- og avdragsutgifter, og investeringer i nye bygninger vil i tillegg medføre økte FDV-utgifter (forvaltnings-, drift- og vedlikeholdsutgifter).

Budsjettskjema 2B:	2020	2021	2022	2023	Sum
Til investering i anleggsmidler	øk.plan periode				
Fordelt slik:					
A Berlevåg basseng	15 000 000	0			15 000 000
B Påkostning ledningsnett vann	490 000	250 000			740 000
C Påkostning ledningsnett avløp	1 010 000	250 000			1 260 000
D VA-nettet Kongsfjord	7 600 000				7 600 000
E Vannverk Berlevåg	5 000 000				5 000 000
F Garasje/Lageranlegg	6 250 000				6 250 000
G Berlevåg Kunstgressbane	5 806 000				5 806 000
H KLP - egenkapitaltilskudd	399 000	399 000	399 000	399 000	1 596 000
SUM INVESTERINGER	41 555 000	899 000	399 000	399 000	43 252 000

Finansiering	2020	2021	2022	2023	SUM
Bruk av nye lån	-31 100 000	0	0	0	-31 100 000
Bruk av tidligere opptatte lån	-2 409 000				-2 409 000
Bruk ub. Investeringsfond	-399 000	-399 000	-399 000	-399 000	-1 596 000
Tilskudd	-1 000 000	0			-1 000 000
Bruk av disposisjonsfond	0	0			0
Overføring fra drift	-1 236 000	-500 000			-1 736 000
MVA refusjon investering	-5 411 000	0	0	0	-5 411 000
SUM FINANSIERNG	-41 555 000	-899 000	-399 000	-399 000	-43 252 000

Fra 2020 er det ikke lov til å bruke av disposisjonsfondet direkte i investeringsbudsjettet. Det må brukes i driftsbudsjettet og deretter overføres til investeringsbudsjettet. Dvs. at på linjen «overføring fra drift» så er det bruk av disposisjonsfondet både i 2020 og 2021.

A) Berlevåg basseng:

Kontraksbeløpet på fleraktivitetsbygget er på kr 85 650 000, men i tillegg har vi hatt utgifter knyttet til det forrige bassengprosjektet som har blitt belastet den vedtatte rammen.

I tillegg er det kostnader knyttet til prosjektledelse, byggeledelse, endringsmeldinger, prisstigninger etc. som gjør at det er behov for å ta opp ytterligere kr 15 000 000 til prosjektet i 2020. Endringsmeldingene til nå dreier seg i hovedsak om grunnarbeidet hvor det var utfordringer knyttet til overvann, sprengssteinmasser til byggegrop og tilfylling rundt bygget.

B) Påkostning ledningsnett vann:

For 2020 er det lagt inn asfaltering av gatene som ble berørt av vann- og avløpsprosjektene i 2018 og 2019. Kostnadene med asfaltering er fordelt på påkostning ledningsnett vann og påkostning ledningsnett avløp. For 2021 er det lagt inn kr 250 000 til prosjektering av nye gater slik at vi ligger i forkant med planleggingen.

C) Påkostning ledningsnett avløp:

For 2020 er det lagt inn asfaltering av gatene som ble berørt av vann- og avløpsprosjektene i 2018 og 2019. Kostnadene med asfaltering er fordelt på påkostning ledningsnett vann og påkostning ledningsnett avløp. I tillegg er det lagt inn fornying av en del avløpskummer og en del av avløpsrøret på Varneset. For 2021 er det lagt inn 250 000 for prosjektering av nye gater slik at vi ligger i forkant med planleggingen.

D) VA-nettet i Kongsfjord:

For 2020 er det lagt inn sanering av vann- og avløpsnett i Fiskeværsveien fra kumgruppe 3 fram til Framnes. Resterende av Fiskeværsveien tas inn som opsjon i anbudet. Kostnadene er estimert og vil ikke stadfestes endelig før prosjektet har vært ute på anbud. Det er planlagt ferdigstillelse av vannverket i 2020 og så kommer kostnadene med tilkobling til nytt vannverk i 2021 på ca. kr 6 000 000. Estimeringen av tilkoblingen ble foretatt på slutten av 2019 og er derfor ikke kommet inn på investeringsbudsjettet for 2021, men vil bli lagt inn i løpet av budsjettprosessen i 2020.

E) Vannverk Berlevåg:

Nytt vannverk og vann- og avløp sin andel av et nytt bygg til teknisk enhet. Et bygg hvor vannverk, vann- og avløp, teknisk enhet og brann er samlokalisert.

F) Garasje/Lageranlegg:

Nytt bygg til teknisk enhet hvor teknisk, vann- og avløp, vannverk og brannstasjon skal samlokaliseres. Dagens løsning med lokaler til brannvesenet tilfredsstillende ikke kravene til Arbeidstilsynet. Vannverket har behov for rehabilitering og da ser vi muligheten for å flytte vannverket slik at det ligger lettere tilgjengelig på vinterstid og kan samlokaliseres med resten av teknisk enhet. I tillegg har teknisk enhet behov for ytterligere lagringsplass, blant annet til hjelpemidler. Kostnadene er estimert og vil ikke stadfestes endelig før prosjektet har vært ute på anbud.

G) Berlevåg kunstgressbane:

Prosjektet Berlevåg kunstgressbane ble opprinnelig lagt inn i investeringsbudsjettet for 2019. Planen er å rehabilitere kunstgresset og det skal etableres lysesanlegg og nødvendige miljøtiltak i forhold til spredning av granulat. Prosjektet ble lagt ut på anbud sommeren 2019, og ved anbudsfristen var laveste tilbud 5 806 000 inkl mva. På bakgrunn av dette fremmet teknisk sjef saken på nytt til kommunestyret i sak 38/19, der kommunestyret vedtok å øke bevilgningen. Det viser seg nå at prosjektet ikke kan gjennomføres i 2019 og utsettes derfor til 2020.

H) Egenkapitaltilskudd KLP:

Medlemmer av KLP plikter årlig å betale egenkapitaltilskudd til KLP. Dette er nødvendig for å gi KLP tilfredsstillende soliditet.

Utskifte av gatelys: Det var planlagt utskifting av gatelys fra W. Grundts gate 4 og til broa. I tillegg skulle det etableres fire nye lyspunkt på veien ned til Veines. Kostnaden er beregnet til kr 625 000 inkl. mva. Det ble søkt om trafikksikkerhetsmidler til prosjektet og vi fikk tilsagn på kr 150 000. Prosjektet ble lagt ut på Doffin i slutten av 2. tertial, men grunnet sein oppstart må gravearbeidet forskyves til 2020. Lyspunktene ned til Veines ble etablert på slutten av 2019. Det vil påløpe en del utgifter på dette prosjektet i 2019. Administrasjonen har ikke

rukket å innarbeidet dette prosjektet i 2020. Det må derfor reguleres inn i budsjettet til neste år.

Forslag til investeringsbudsjett for planperioden gir følgende bevilgningsoversikt – investering:

Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Investeringer i varige driftsmidler	15 932 015	82 888 000	41 156 000	500 000	0	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	434 476	438 000	399 000	399 000	399 000	399 000
Utlån av egne midler	831 563	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	1 144 670	700 000	12 997 000	6 125 000	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	18 342 724	84 026 000	54 552 000	7 024 000	399 000	399 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 495 504	-14 938 000	-5 411 000	0	0	0
Tilskudd fra andre	-655 000	-3 330 000	-13 997 000	-6 125 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-120 984	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-27 000	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-12 406 542	-63 850 000	-33 509 000	0	0	0
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-16 836 861	-82 742 000	-52 917 000	-6 125 000	0	0
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	748 000	748 000	674 000	500 000
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	-600 000	-600 000	-600 000	-500 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	148 000	148 000	74 000	0
Overføring fra drift	-500 000	0	-1 236 000	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne inv.fond	-141 461	-74 000	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv.fond	-457 375	-770 000	-547 000	-648 000	-74 000	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 082 433	-844 000	-1 783 000	-648 000	-74 000	0
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	4 424	2 000	0	0	0	0

Tilskudd fra andre:

Berlevåg kommune har fått tilsagn på totalt 19 122 000 i spillemidler til prosjekt basseng/aktivitetsbygg, fordelt med 997 000 til ungdomsklubben og kr 18 125 000 til bassenget.

I juni fikk kommunen innvilget deltilsagn ved fordeling av spillemidler på kr 6 000 000 til bassengprosjektet, og kr 997 000 til Ungdomsklubben. Kommunen rekker ikke fristen på å få utbetalt disse midlene i 2019, så det ligger inne i budsjett for 2020. I tillegg er delutbetalingen for 2020 lagt inn, dvs. at det totalt ligger inne 12 997 000 i overføring fra fylkeskommunen. Disse midlene blir brukt til å betale ned på lån, jfr. linjen for avdragsutgifter. Disse ekstraordinære avdragene medfører at renteutgiftene fra 2021 blir lavere.

Overføring fra drift:

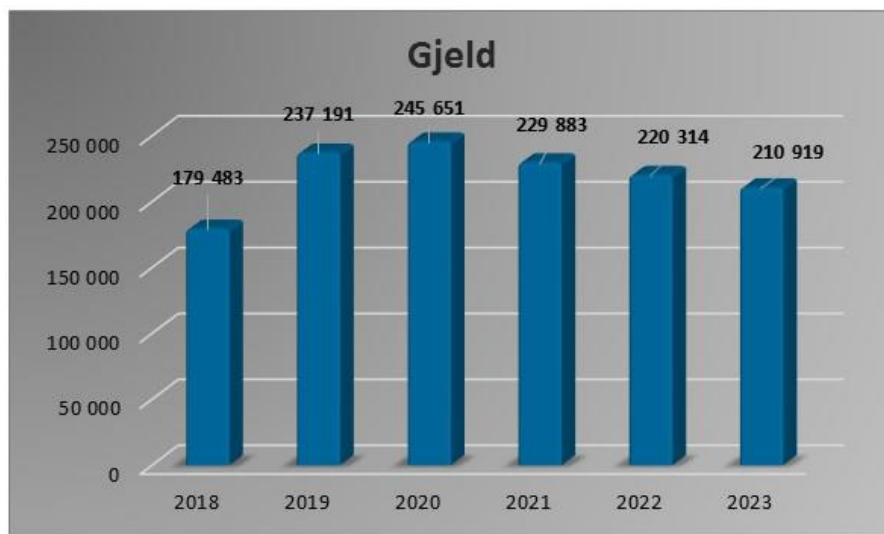
I budsjettforslaget for investeringer foreslås det å bruke kr 1 236 000 av disposisjonsfondet til å finansiere Berlevåg kunstgressbane. I følge den nye kommuneloven kan man ikke bruke av disposisjonsfondet rett i investeringsbudsjettet lenger. Bruk av disposisjonsfond bokføres derfor i driftsregnskapet og overføres deretter fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet.

10. Gjeld, renter og avdrag:

Langsiktig gjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) var ved utgangen av 2018 på kr. 179,5 mill. Økningen på ca. 30,3 mill. kr skyldes låneopptakene som ble foretatt i 2018. Det ble tatt opp kr. 36,8 mill. til investeringsprosjekter og 1 mill. ble tatt opp i Husbanken til videreutlån. Det ble betalt avdrag på til sammen 6,5 mill. kr.

På grunn av forsinkelser i bassengprosjektet og utsettelse av VA-prosjektet var det kr 24,5 mill. i ubrukte lånemidler til investeringsprosjekter ved utgangen av året. Ubrukte lånemidler fra husbankmidlene var kr 425 000.

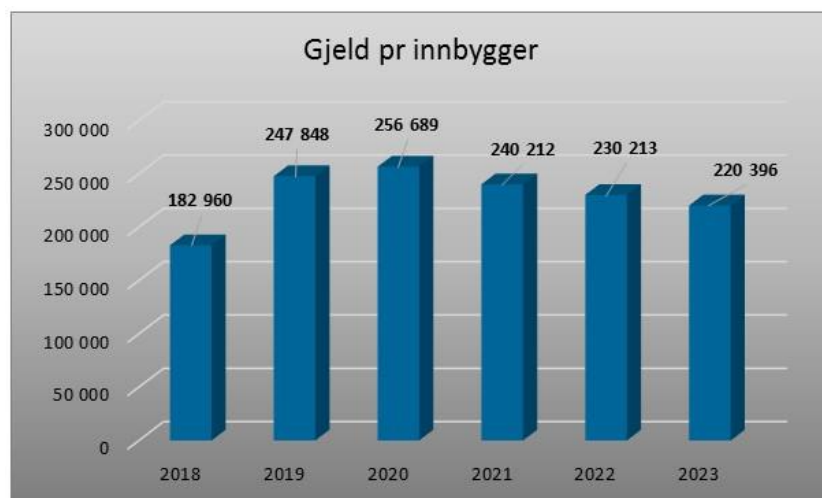
I budsjettforslaget for planperioden er det foreslått et låneopptak i 2020 på kr 31,1 mill. Dette vil gi kommunen følgende gjeldsutvikling i planperioden (tall i 1000):

Tall i tusen

Kommunen vil nå en topp i 2020 med 245,6 mill. kr. i gjeld. Nedgangen fra 2021 skyldes at kommunen betaler mer i avdrag enn det opptas i ny gjeld.

Kommunen vil i planperioden ha følgende lånegjeld per innbygger⁵:

⁵ Forutsatt uendret innbyggertall.

I tillegg til kommunens lånegjeld er kommunen ansvarlig for gjelden til Berlevåg Havn KF. Ved inngangen av året hadde foretaket en gjeld på 95,2 mill. kr. I oktober tok foretaket opp et lån på 17 mill. kr. til bygging av krabbemottak/lokaler for egning av line/lager.

I opprinnelig budsjett for 2019 ble det vedtatt at det skulle tas opp et lån på kr 20 mill. til oppstart av et flerbruksbygg på tomta til «Blåbygget». Det blir ikke tatt opp lån til dette prosjektet i 2019. Ved utgangen av 2019 vil foretakets gjeld være 91,1 mill. kr.

Den foreslåtte investeringsplanen gir følgende rente- og avdragsbelastning i driftsbudsjettet:

	Regnskap	Budsjett				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Renter	2 627 707	5 049 000	6 319 000	5 819 000	5 434 000	5 202 000
Avdrag	5 414 893	7 869 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000	8 895 000
SUM	8 042 600	12 918 000	15 214 000	14 714 000	14 329 000	14 097 000

Økte utgifter til renter og avdrag gjennom økonomiplanen medfører i utgangspunktet at det blir mindre penger igjen til tjenesteleveranse og fremtidig investering. Det vil si at handlingsrommet blir mindre. Økningen i renter og avdrag fra 2018 til budsjettet for 2020 blir på ca. 7 mill. kr. Denne økningen i tillegg til en reell nedgang i rammeoverføringer på -1,8 % medfører at det har vært foretatt store kutt i driften, og at det må foretas ytterligere kutt i driften for 2020.

Den sterke gjeldsveksten betyr også at kommunen blir mer sårbar for mulige framtidige økninger i rentenivået. I september økte Norges Bank styringsrenten med 0,25 % til 1,50 %. Norges Bank varslet samtidig at dagens rentenivå mest sannsynlig blir værende rundt dette nivået en god stund fremover. Rentemarkedet tror imidlertid ikke helt på en slik premiss og forventer i stedet en framtidig reduksjon i styringsrenten og dermed en fallende Nibor 3 mnd i løpet av 2020.

På bakgrunn av rapporten fra Norges Bank har Kommunalbanken lagd et forslag til budsjetterter som kommunene kan bruke i budsjetteringer i planperioden:

ÅR	Norges Bank-anslag hentet fra Pengepolitisk rapport 3/19			Budsjettert lånerente ved bruk av NB anslag	Oppdatert 20.09.2019	FRA Markedet, (NIBOR 3 MND)	Bank margin-påslag på Nibor	Budsjettert lånerente ved bruk av markedsrenter
	NB anslag styringsrente	NB anslag påslag i pengemarkedet	NB anslag 3 mnd Nibor					
2020	1,59	0,40	1,99	2,59	1,80	0,6	2,40	
2021	1,58	0,40	1,98	2,58	1,68	0,6	2,28	
2022	1,54	0,40	1,94	2,54	1,60	0,6	2,20	
2023	1,50	0,40	1,90	2,50	1,55	0,6	2,15	

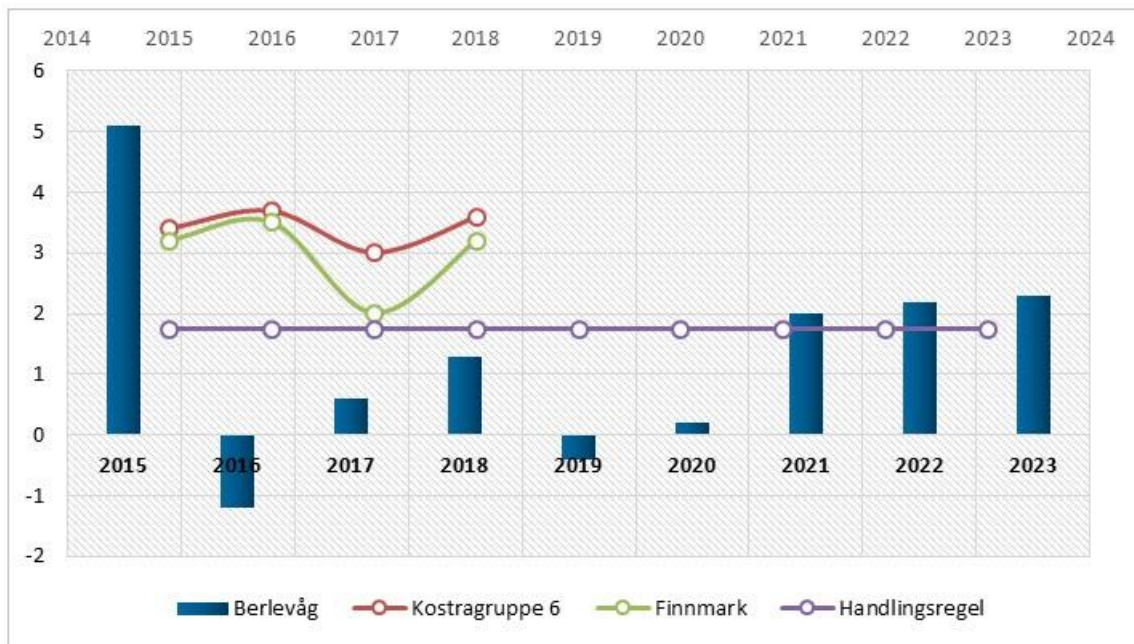
Tabellen over viser at Norges Bank anslår renten til 2,59 % i 2020, mens ved bruk av markedsrenter er forslaget 2,40 %. I budsjettforslaget har vi valgt å legge oss på 2,50 %.

Fra og med budsjettåret 2020 er regelen for beregning av minimumsavdraget endret (§ 14-18). Ny lov presiserer at minimumsavdraget også skal betales. Berlevåg kommune har de siste årene fulgt den nye beregningsmetoden for minimumsavdrag, så de nye reglene får ikke konsekvenser for budsjettet.

11. Økonomisk utvikling i planperioden:

I følge den nye kommuneloven skal det være økt fokus på langsiktighet i økonomiplanleggingen. Det er derfor lovfestet en plikt til å benytte finansielle måltall som verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi. Vi har valgt å benytte følgende tre måltall: Netto driftsresultat, disposisjonsfond og netto lånegjeld. Alle tre måles i prosent av brutto driftsinntekter, og for alle tre er det satt en handlingsregel, altså et normert nivå kommunens drift bør styres etter.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter:

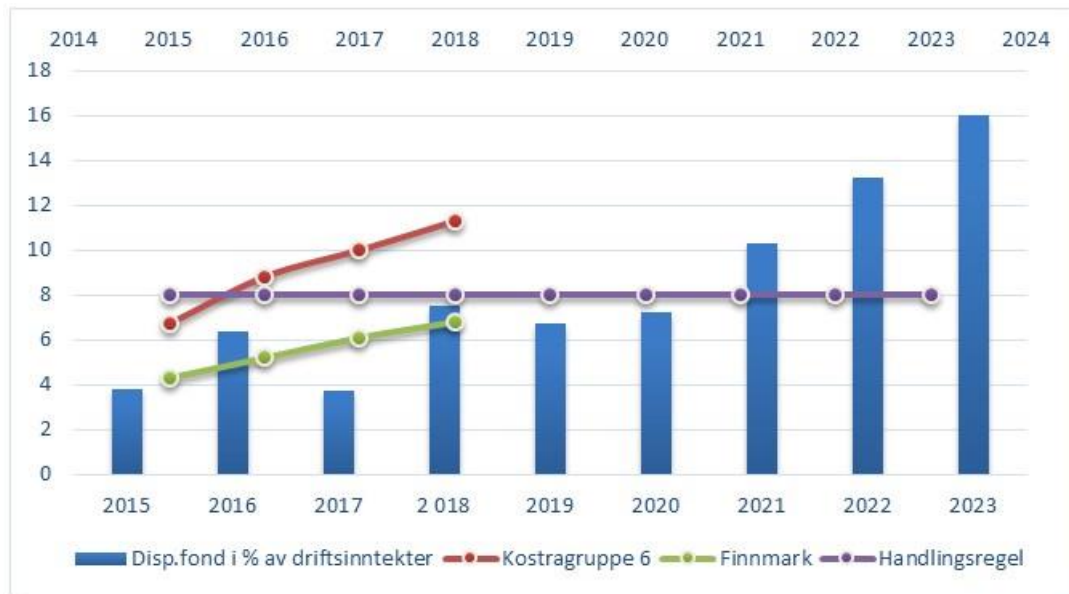

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Berlevåg	5,10 %	-1,20 %	0,60 %	1,30 %	-0,40 %	0,20 %	2,00 %	2,20 %	2,30 %

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er en av kommunens viktigste nøkkeltall for å si noe om status på driften. I følge teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør et netto driftsresultat over tid være på 1,75 % for at kommunene skal sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer og ha en sunn økonomi på sikt.

Som handlingsregel anbefales det å sette nøkkeltallet til 2 % eller høyere. I budsjettforslaget for 2020 klarer kommunen å få et netto driftsresultat på 0,2 % av brutto driftsinntekter noe som er mye lavere enn handlingsregelen på 2 %. Administrasjonen jobber mot å bedre nøkkeltallet i planperioden.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Berlevåg	3,8 %	6,4 %	3,7 %	7,5 %	6,7 %	7,2 %	10,3 %	13,2 %	16,0 %

Disposisjonsfondet er kommunens reserve dersom det oppstår uforutsette økonomiske utfordringer. Raskere nedgang i innbyggertall enn det man har budsjettert med, eller for eksempel økning i rentenivået er sannsynlige forhold som kan oppstå, og som kan medføre økte behov i løpet av året.

Disposisjonsfondet har vært lavt i perioden 2015-2017, men høyt fokus på behovet for å opparbeide seg større økonomisk stabilitet har medført en bedring. Disposisjonsfondet består av flere underfond i tillegg til selve disposisjonsfondet⁶.

Disposisjonsfond	IB 2019
2560000 - Disposisjonsfond	-10 555 085
2560101 - Fond Aktivt Uteliv (tidligere skøytebane)	-20 000
2560102 - Fond AMU	-38 476
2560103 - Fond Eldreomsorg	-91 998
2560104 - Utviklingsfond	-1 640 517
2560105 - Kulturfond	-220 000
2560106 - Egenkapitalfond	-212 121
2560108 - Pensjonsfond	-15 189 909
2560109 - Lysløype Skihytta	-76 477
2560110 - Flyktningetjeneste	-1 565 608
2560111 - Voksenopplæringsmidler	-750 000
	-30 360 190

⁶ Pensjonsfondet var per 31.12.18 på over 15 mill. Dette er et fond som det ikke er knyttet likviditet til, så det kan man se bort fra. De andre fondene går til egne tiltak, derfor holdes de utenfor beregning av nøkkeltallet.

I planperioden har kommunen budsjettet med bruk av disposisjonsfondet kun i 2020. Det skal gå til finansiering av investeringsprosjekt.

I budsjettforslaget for 2020 har administrasjonen foreslått å redusere driften såpass mye at netto driftsresultat i prosent blir 0,2 %. Reduksjonen i driften medfører at det er mulig å avsette 1,6 mill. kr til disposisjonsfond i 2020, og mer i resten av planperioden.

I økonomiplanen har administrasjonen anbefalt at disposisjonsfondet bør utgjøre 8 % av sum driftsinntekter. Dette for å klare avsetninger i planperioden. I følge tabellen vil kommunen fra 2021 klare denne handlingsregelen.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Berlevåg	90,9	125,2	96,5	141,5	159,3	175,3	165,0	157,9	151,1

Tallene i perioden 2015-2018 er inkludert lånegjeld i Berlevåg Havn KF. Siden budsjett og økonomiplan i foretaket ikke er klart, er tallene for 2019-2023 kun netto lånegjeld for Berlevåg kommune. Det reelle tallet for kommunens totale gjeld er dermed enda høyere.

Kommunens lånegjeld er budsjettet med 175,3 % av brutto driftsinntekter. Dette er svært høyt, og langt høyere enn alle man her sammenligner seg med.

Lånegjelden når en topp i 2020, og reduseres gradvis som følge at det i budsjettforslaget ikke er planlagt å ta opp lån senere i planperioden.

KØB (kommunaløkonomisk bærekraft) modellen anbefalte at netto lånegjeld ikke bør overstige 75 % av brutto driftsinntekter for å ha kommunaløkonomisk bærekraft over tid. Av tabellen over ser vi at Berlevåg, selv uten å medregne havneforetaket, har en gjeld godt over det dobbelte av anbefalt nivå. Kommunen strengt prioritere å få ned lånegjelden i de neste årene. Nye lån bør unngås så langt det er mulig.

Kommunen vil ikke makte å komme ned til 80 % netto lånegjeld i planperioden, men vil naturligvis jobbe med dette som mål.

Veien videre

Oversikten ovenfor illustrerer kommunen er i en alvorlig økonomisk situasjon. En rekordhøy gjeld kombinert med lavere befolkning og lavere rammeoverføringer gjør at kommunen må ta drastiske grep for å sikre en bærekraftig drift framover. Kommunen har allerede i flere år jobbet med å kutte driften, men ytterligere grep må tas. Det framlagte budsjettet kan vise til kutt på flere områder, men i stor grad er disse kuttene knyttet til stillinger som holdes vakante.

Administrasjonen vil på nyåret gå i gang med et omstillingsprosjekt der fokus vil være på strukturelle sider ved organisasjonen og effektivisering av tjenesteproduksjonen. Kjøp av varer og tjenester, vikarbruk, grunnbemanningen, infrastrukturen, eiendommene våre, brukerbetaling – alt dette skal gjennomgås med kritisk blick. Med hjelp utenifra, og i tett samarbeid med de ansatte og folkevalgte, vil vi starte en prosess som på sikt vil gjøre oss i stand til å styre etter de måltallene vi beskrev ovenfor, med et tjenestenivå som svarer til innbyggernes forventninger, og i henhold til den utviklingen som vår nye kommuneplan foreskriver.